

IV DEO

POKUŠAJI IZMENE DESTRUKTIVNOG DRUŠTVA

>Lakše je stvoriti novoga čoveka nego

ga izmeniti.<

(Bernard Rassel)

ŠTA SU HTELE POJEDINE RELIGIJE?

>Čovek može da ima sopstvenu

religiju isto kao što može da

poseduje svoje lično sunce

destruktivno društvo i njegovi prijatelji

ili mesec.<

(Gilbert Keit Česterton,

engleski književnik)

Pre svega moramo rasčistiti pojam religija, odnosno šta ćese pod tim pojmom ovde podrazumevati.

Pojam religija dolazi iz latinskog jezika religio što znači praznoverje - verovanje u nešto svemoćno izvan vlastitog bića. U praktičnom životu ima više tumačenja tog pojma pa ćemo navesti neka.

Osnivač savremene socijalogije Emil Durkhajm kaže:

>Ako je religija dala sve ono što je društvu potrebno, to je stoga što je društvo duša religije.<

Osnivač psihoanalize Sigmund Frojd kaže:

>Religija je tada bila sveopšta opsesivna neuroza

čovečanstva; poput opsesivne neuroze kod dece...Ako je to gledište ispravno, tada bi trebalo pretpostaviti da je odvracanje od religije neminovno kao fatalna neizbežnost procesa rasta...<

Osnivač marksizma Karl Marks kaže:

>Religija je uzdah potlačenog stvora, osećaj okrutnog sveta, duša bezdušnih okolnosti. Ona je opijum za narod.<

Mao Ce Tung kaže:

>Ako boga nema, trebalo bi ga izmisliti.<

Viktor Kuzen kaže:

>Moramo imati religiju radi same religije...<

Ksenofan kaže:

>Ljudi stvaraju bogove na svoju sliku.<

Robert Barrton kaže:

>Jedna je religija istinita kao i druga.<

A.N.Wajthid kaže:

>Religija je ono što čovek čini sa svojom osamljenošću.<

Plotin kaže:

>Religija je bekstvo osamljenika Osamljenom.<

Iz ovih nekoliko citata može da se uopšti pojam religija.

Pod pojmom religija treba podrazumevati ljudski odgovor na vlastito stanje saznanja. Ona pomaže čoveku kako bi našao svrhu i smisao života, kada je suočen sa životnim teškoćama u ovome svetu pa traži izlaz u shvatanju svog postojanja u univerzumu.

Pod verom će se ovde smatrati ono što je svojstveno svakom čoveku i **BEZ ČEGA ČOVEK NE MOŽE BITI. REKLI SMO RANIJE DA ČOVEK BEZ VERE JE SAMOUBICA**, pa prema tome čovek mora da veruje u nešto, ma šta ono bilo. Religija se razlikuje od vere samo u tome što je to verovanje vera veće skupine ljudi u nešto što

se nalazi izvan i iznad čoveka i koje je svemoguće, odnosno sveto.

U nadeljevanju ukratko će se prikazati šta su htele osnovne religije koje su, većinom, stare koliko i znana istorija ljudskog društva. Zatim šta su htele nove vere i razni kultovi, pa na kraju šta se htelo sa misterijama.

Šta su htele osnovne religije?

Nabrojicemo glavne osnovne religije:

1.Politeizam - etničke religije, stare koliko i ljudsko društvo.

2.Hinduizam, star oko 3.400 godina proistekao od vedantizma starog oko 4.500 godina.

3.Budizam, proizašao iz hinduizma, star oko 2.200 godina.

4.Džainizam, proizašao iz hinduizma, star oko 2.200 godina.

5.Sikizam, star oko 600 godina.

6.Konfučionizam, star oko 2500 godina.

7.Taoizam, star oko 2500 godina.

8.Šintoizam, star oko 2700 godina

9.Parsizam, star oko 400 godina, proistekao iz zoroastrijanizma starog oko 3.500 godina.

10.Judaizam, star preko 3.300 godina, a proistekao iz jevrejskog monoteizma starog preko 4.500 godina.

11.Hrišćanstvo, staro 2.000 godina, proisteklo iz judaizma.

12.Islam, star oko 1300 godina. Proistekao iz judaizma i hrišćanstva.

13.Marksizam, star oko 100 godina. Proistekao iz učenja Marksa i Engelsa.

To su skoro sve fašističke organizacije jer žele ljude da zbiju u snop (fasces) oko neke ideje, ideala, odnosno oko vođe kao nosioca tih ideja i ideala.

Ove svetske religije se dele na dve vrlo različite skupine: na zapadnu, proročku tradiciju i na istočnu,

spasilačku ili mističnu tradiciju.

Zapadna skupina, koju čine judaizam, hrišćanstvo, islam i marksizam i njihovi ogranci su proročka religija jer ističe Božju (ili nekog drugog) objavu koja je izvan područja ljudskog duha. Potvrđuje svet, a to znači da prihvata njegovu materijalnost i traži iskupljenje ili preobraženje ovog grešnog sveta. Dakle usmerene su na PROMENU LJUDSKOG PONAŠANJA, dakle, promenu destruktivnog ponašanja ljudskog društva. Nagrada za generičko - konstruktivno ponašanje, odnosno kazna za destruktivno ponašanje čoveka, očekuje ga na nebu, u nebeskom raj, ili paklu. Ovde je izuzetak marksizam koji raj je obećavao na zemlji, a pakao nije ni pominjao.

Istočna skupina, koju čine hinduizam, budizam i njihovi ogranci, za razliku od zapadne, ništa ne proriče. Ove religije uče da ljudi treba da se mire sa postojećim društvenim odnosima. Dalje, da je čoveku glavna duhovna sfera a ne materijalna, i da će svoje spasenje, odnosno olakšanje naći u svom duhu, tj. na nebu, ili u nirvani - ništavilu. Kao što ćemo da vidimo ovo su, uglavnom, religije vladajuće klase na vlasti, i žele da pomognu čoveku da lakše podnese na zemlji od te klase nametnuto trpljenje materijalnog života. Dakle, negiraju važnost materijalnog sveta, prihvataju da je stvarnost duhovne naravi i traže oslobođenje duše od neprekidnog kruga rađanja - reinkarnacije, kojoj je podređena na ovom svetu.

Samu religiju možemo posmatrati u najmanje šest dimenzija:

1.Kao **doktrinu** sastavljenu od verovanja koja daju potpuno tumačenje stvarnosti.

2.Kao **mit** sastavljen od priča o Bogu i bogovima, o

stvaranju i spasenju te o događajima istoriskog značenja. Mit najčešće nije izmišljotina.

3.Kao **etiku** sastavljenu od vrednosti i pravila ponašanja.

4.Kao **obrede** sastavljene od poštovanja, svetkovanja, >obrede pristupa< i inicijacije, i običaja kojima se određuje ishrana i oblačenje.

5.Kao **iskustvo** sastavljeno od doživljaja pojedinaca u sferi strašnoga i iznad iskustva, ili od osećaja pripadnosti i predanja nekom višem od sebe.

6. Kao **društvo**, odnosno kao organizaciju ljudi pomoću koje ispoljavaju svoju religioznost.

Ovih šest vidova su svojstveni svim religijama. Neki vid je dominantan pa po njemu se onda kaže da je ta religija, na primer, doktrinska, ako je dominantni vid doktrina.

Da bi se religija sprovela mora da postoje osobe za to određene. Tako imamo:

1.SVEŠTENIKE, posvećene za božansku službu i predstavljaju čoveka Bogu, a Boga čoveku, neka vrsta posrednika. U užem smislu su povezani s hramovima i svetištima, ali u afričkim prilikama ovo zvanje se odnosi i na one koji obavljaju religijske dužnosti i na drugim mestima, na primer u svetim lugovima.

2.VRAČEVE. Pod tim imenom se nazivaju >travari< ili >tradicionalni lekari< koji su snadbevači lekovitim travama i službeno, ili neslužbeno su priznati kao lekari, posebno cenjeni od strane naroda.

3.ŠAMANE. U nekim društvima mogu biti proroci ili vidovnjaci. Navodno nadziru i duhove.

4.STRUČNJAKE ZA OBREDE. Vračevi koji stvaraju kišu, starešine pri inicijaciji i sl., ljudi koji obavljaju ritualne dužnosti.

5.MEDIJE. Njihov je zadatak održavanje veze sa duhovima preminulih predaka kao da su ovi živi.

6.GATAOCE. Bave se gatanjem, koriste medije, prorokuju pomoću raznih čudno oblikovanih predmeta od kostiju, korenja, tikvica, školjki, kamenčića i dr. Služe se često >dobrom magijom< da se suprostave čaroliji i vraćanju.

7.ČAROVNJAKE I VEŠCE. Služe se zlom magijom protiv ljudi pri tome koriste svoju prirodenu i često nesvesnu sposobnost. Služe se raznim pomagalima.

Kao što smo videli, kada smo pratili čoveka kroz njegovo kretanje u raznim društvima, bez ovih osoba za sprovođenje vere, religije ljudskog društva ne mogu da postoje pa i sama društva. Ne retko su u isto vreme i svetovni vođe.

Da vidimo šta su pojedine religije pokušavale da bi spasili čovečanstvo od daljeg srljanja natrag u destrukciju, odnosno što su uradile da spasu običnog čoveka od sve većeg razvijanja preko njegovih leđa destrukcije od strane moćnika na vlasti.

POLITEIZAM - ETNIČKE RELIGIJE

Etničke religije su religije malih, nepismenih naroda, odnosno religije roda i plemena. S toga ne poseduju religijske spise ili sveta pisma. To ne znače da nemaju doktrinu - ona se usmeno prenosi s jednog naraštaja na drugi.

U Africi, u obe Amerike, Aziji i Australiji žive preko 250

miliona ljudi koji pripadaju >tradicionalnim<, >pretpismenim<, >malim rodovsko-plemenskim zajednicama<. Dakle, oko jedne dvadesetnine čovečanstva, se opire svetskim religijama: hrišćanstvu, islamu, budizmu i hinduizmu. Neki su, kao što smo videli kod Trobrijanaca, prividno pihvatile te svetske religije, a žive i dalje po starom. Toga ima i kod drugih naroda, koji su izmešali svoju religiju sa nekom od svetskih.

Za tu dvadesetninu čovečanstva religija je celokupnu kulturu, za razliku od ostalog dela čovečanstva gde je religija, uglavnom, samo deo kulture. Religiju smo definisali kao verovanje veće skupine ljudi u nešto. Najčešće je okolina neprijateljski nastrojena prema čoveku: rušilački cikloni, munje i gromovi, vulkani, plemena medjusobno zaraćena, glad i bolest, siromaštvo i tlačenje od drugih većih naroda, ratovanje sa drugim zajednicama i sl. **Sve to poremećuje životnu ravnotežu i čovek traži nešto, nekakav sadržaj koji bi mu pomogao da opstane i koji bi pružio životu smisao.** Religija malih etničkih naroda daje sadržaj ljudima tih naroda za koji su oni ubeđeni da im pomaže u toj neprijateljskoj okolini i u životnom iskustvu i da im pruža pravi smisao života.

U male društvene zajednice spadaju: ostrvljani Papue Nove Gvineje i Indonezije, plemenski goršataci u Indiji, Kini i jugoistočnoj Aziji, te preostale skupine američkih Indijanaca u Severnoj Americi, Eskimi, Indijanci iz rečnih dolina, šuma i visoravni Južne i Srednje Amerike, a iznad svega, preko 800 etničkih skupina na afričkom kontinentu.

Sve one imaju neko svoje verovanje, nekakve svoje obrede, mitove, etiku, iskustvo i što je za nas najvažnije ta njihova vera obuhvata sve članove dotične društvene zajednice. Dakle,

obavezna je za sve, jer im je to sva kultura. Kao što smo rekli ranije, veliki broj tih kultura je neistražen. Ono što je istraženo omogućava da se dođe do nekog zaključka šta je svim tim religijama svojstveno.

Prvo **magija**. Širom sveta magija označava pokušaj nadziranja toka prirode posebnim silama ili delovanjem. Nalazi se u svim kulturama, čak u nekoj meri i u savremenom, naučnom društvu.

Drugo **mana**, izraz sa područja Pacifika. U Africi poznat kao >dinamizam< ili >životna snaga<. Proizlazi iz verovanja da postoji sila (ili sile) koja se može ukrotiti za čovečje dobro.

Treće **totem**. Bilo koji predmet prema kojem članovi neke skupine imaju poseban, mističan odnos. To može biti životinja, mesto ili nešto neživo. Životinjski totemi se ne smeju ubijati ni jesti osim pod vrlo posebnim okolnostima.

Četvrto **tabu**. Taj je izraz primenjuje za neku osobu ili predmet koji se smatra svetim ili nedodirljivim.

Religijska verovanja malih plemenskih zajednica očito su različita i u mnogome zavise od okoline u kojoj žive. Ono što im je glavno je to što na neki način ta verovanja rešavaju sve njihove probleme i zato su tamo vođe tih plemena ili rodova najčešće u isto vreme i sveštena lica ili neka od nabrojanih važnih osoba za sprovođenje religijskog verovanja. Ako ta važna osoba nije u isto vreme i svetovni vođa onda je odmah po društvenom rangu do vođe, sa skoro istim autoritetom, a po nekad i većim od samog svetovnog vođe.

Za naša razmatranja je bitno da ta verovanja određuju ponašanje pojedinca i organizacionog sistema kojem isti pripada. Budući da su sva religijska verovanja proizišla iz

neke od etničkih verovanja, to je interesantan pokušaj da se ta verovanja prošire van takve male zajednice, roda i plemena, na sve ljude svoje nacionalnosti pa i drugih. Po toj ambiciji se i razne svetske religije razlikuju. Da pređemo na te svetske religije.

HINDUIZAM

Ova religija je najbrojnije zastupljena u Indiji gde joj pripada preko 80% stanovništva, ili skoro pola milijardi ljudi. Rekli smo da je proistekla iz vedantizma starog preko 4.500 godina. Vede (znanje) su bile svete knjige verovanja Indoevropskih naroda koji su od pre 5.000 godina do pre 3.500 godina sa severa i zapada upali i osvojili Indiju koja je tada imala veoma visoku kulturu. Interesatno da su ti osvajači sebe nazivali Arijevcima što znači pripadnik vernih, plemenit.

Pre nadiranja Arijevaca glavna karakteristika indijskih religijskih verovanja je bio kult plodnosti, a glavni cilj obreda je da se poveća prinos. Mnoge su životinje smatrali svetim: kravu, kozu, zmiju, krokodila, majmuna i dr. Klanjali su jednom glavnom božanstvu. Učenje o reinkarnaciji nije bilo poznato u toj religiji.

Religija arijevskih plemena koja su nadirali u Indiju je bila panteizam - obožavanje prirode. Potisnula je staroindisku religiju i delimično se asimirala sa njom. Taj period se naziva po vedama vedantizam ili veda hinduizam. Budući da su Arijevci bili osvajači oni su u toj svojoj novoj religiji uvrstili podelu ljude na kaste (zatvoreni nasledni sloj) - uveli su feudalizam preko vere. Tako je kastinski sistem postao jedno od glavnih obeležja hinduizma. Taj se sistem naročito učvrstio u Brama-hinduizmu. Brama-hinduizam je za naše izlaganje veoma interesantan jer je to uspeo pokušaj da se vera iskoristi za očuvanje destrukcije u čovečjem društvu. Da vidimo šta su to Arijevci uradili.

Prvo su podelili stanovništvo na dve osnovne kaste: Arijevce i nearijevce - šudre. Arijevci su bili ti kojima šudre imaju da služe i rade - neka vrsta kmetova bezemljaša. Osnovna kasta Arijevaca se delila na tri kaste koje su bile rangirane. Tako imamo najvišu kastu bramane - sveštenike, pa kšatrije - plemiće, i na kraju vajšije - trgovce i zemljoposednike, najbrojniju kastu. U stvari to je podela rada ozakonjena preko religije. Vremenom se ta podela na kaste uvećavala tako da kada su zvanično ukinute 1948. (u stvarnosti još i danas nisu) bilo ih je preko 4000 kasta.

Pripadnost kasti je određena rođenjem. Prelaz između kasta, osnovnih i običnih, nije dozvoljavana sem u izuzetnim slučajevima kad se obično tada i formira nova kasta. Pa i danas se praktično, kada je zakonski ukinuta zabrana, to nemešanje se i dalje održava. Koliko je daleko išla osnovna klasa Arijevca najbolje svedoči da su šudre isključili iz vere jer oni, navodno, nemaju dušu. Tek kasnije budući da se broj šundra ogromno povećao morali su to da izmene i da priznaju da imaju dušu i da mogu da budu i vernici.

Državna klasa na vlasti iskoristila je veru da manipulira sa narodom. Tako je umesto raniji četiri bogova: Idre boga gromova, plodnosti i rata, Varuna boga neba, Vajue boga vetra i Ušase boga zore, uveden jedan uzvišen apsolutni bog - Braman, koji vlada svetom pomoću manjih bogova. Tokom svog razvoja hinduizam se podelio u tri sekte, svaka sa svojim pogledom na svet prirode i svojim imenom za uzvišenog apsolutnog boga: Višnja, Šiva i Šakti. Porodice se, po svojoj drugoj tradiciji, drže jedne određene sekte. Tri sekte su raspostranjene svuda po Indiji ma da su u određenoj oblasti pojedine sekte brojnije.

Žive u manje-više skladnom međusobnom odnosu. Iako se deli na tri osnovne sekte, hinduizam je u stvari ogroman skup vera, kojih ima u stvarnosti skoro toliko koliko i sela, tj. plemena i rodova. Arijevci su im ostavljali te etničke religije, ugrađujući im elemente koji su njima omogućavale privilegovani položaj. Tako su ugradili reinkranaciju tj. da će pojedinac kada umre ponovo roditi u nekoj drugoj kasti, boljoj ili goroj, i tako mu neće duša biti spasena ovozemaljskih patnji. To je zavisilo od obavljanja rituala tj. koliko je ispoštovao propise vladajuće kaste. Oni koji ispoštuju biće spašeni reinkranacije i ponovnih patnji. Veoma interesatna domišljatost vladajuće kaste. Dalje su uveli bramine, vrhunačke sveštenike iz vrhunačke kaste brama koji su zaduženi za izvođenje vrhunačnih rituala i čuvanja privilegije svojih i ostalih u osnovnoj kasti Arijevaca. Iako je svako mesto imalo svoje hramove i svoja svetišta, ipak su osnovni rituali preneti da se obavljaju u porodici. Tako je hinduzam postao porodična stvar. Arijevci su proglasili porodicu kao temeljnu jedinicu društva i time sebi olakšali posao vladanja. Tako svaki pojedini događaj u porodici ima svoj obred: rođenje, inicijacija, venčanje i smrt. Isto tako svakodnevno poštovanje i godišnji blagdani imaju svoje rituale. Time se postiglo da se pojedinac svakog dana, pri svakom ritualu podseća da je deo porodice, a da je ona deo kaste a ta kasta deo vere. **Tako je za Indusa put spasenja duše od ponovnih ovozemaljskih muka - reinkranacije, bio put dužnosti koje vera propisuje.**

Žena Indusa je bila poštovana, ali potčinjena muškarcu i doskora je morala da bude spaljena živa pri pogrebu muža, jer vbera uči da samo tada može da osigura spasenje za njega i sebe.

Bramizam nije priznavao materijalnost, telo čoveka, već samo njegovu dušu koja se sjedinjuje sa uzvišenim, apsolutnim bogom Bramom. Ništa nije prorokovao, ali je propisivao dužnosti svima, pa prema tome je pored religije imao i socijalno uređenje. Nema jedinstvenu doktrinu, nego je skup mnogih malih doktrina, koje imaju ugrađene elemente socijalnog uređenja. Pretrpeo je više reformi ali je u suštini ostao, i danas je jedna od religija sa najvećim brojem vernika.

BUDIZAM

Za razliku od hinduizma budizam ne priznaje rangiranje ljudi po kastama već smatra da su svi ljudi jednaki. Ali miri se s društvenim stanjem i propoveda kako da se čovek oslobodi patnji i trpljenja nastalih zbog tog društvenog stanja.

Osnivač budizma Buda (versko ime) je bio sin bogatog vladara koji je živeo i vaspitan u raskoši. Kada je odrastao i video bedu naroda pukušao je da nađe izlaz. Odrekao se te raskoši i pokušao da živi životom običnog čoveka. Uvideo je da je izvor svih zala i patnje ljudi rangiranje ljudi po kastama. **Da bi se ljudi spasili te patnje, ne vidi to u promeni raspodele bogatstva putem kasta, već u ugušivanju želje, volje i žeđi za životom.** Smatra da ljudske želje određuju sudbinu ljudi i dovode ih do reinkarnacije i ponovne patnje. Po Budi da bi se čovek oslobodio patnji ovozemaljskog života mora da uništi strast i želju za životom i da traži spas u nirvani (ništavilu, blaženstvu gde čovek nema svesti i individualnosti). Da bi se to postiglo propisuje ponašanje vernika, od osam tačaka: prava vera, prava odluka, prava reč, pravi čin, pravi život, prava težnja, pravo mišljenje, prava sabranost. Moralnost je data u pet etičkih pravila: ne nanosi ozlede živim bićima, ne uzimaj ništa što nije darovano, ne sporodi spolne nemoralnosti, ne laži, ne upotrebljavaj alkohol i drogu. **Redovnicima je još zabranjeno uzimanje zlata i srebra i korišćenja raskoši.** Smatra da je čovek sačinjen od tela, osećanja, požuda, ideja i svesti. Materijalnost i duša je za budizam iluzorija. Pored toga što odbija rangiranje ljudi po kastama, odbija i hinduističke obrede, a naglašuje samilost, strpljivost i samoodricanje.

Postoje dva osnovna budizma i više njihovih sekta. Prvi, početni budizam je nudio spasenje samo redovnicima, a drugi, narodni, svima vernicima. Razne sekte su dodavale svoje specifičnosti. Budizam se iz Indije proširio na istok i obuhvatio sve aziske narode. U Indiji ima ih najmanje, oko 10 miliona, a po celom svetu ima budističkih vernika svih sekta oko 1,5 milijardu stanovnika zemlje, skoro trećina stanovnika zemlje i smatra se da je to najraširenija religija.

Dakle, budizam ne prorokuje, ne teži da izmeni odnose raspodele, a jasno ih vidi da su u kastama. Želi da izjednači ljude, ali kaste ne dira. Verovatno smatra da je dovoljno da ih nirvana izjednači i da proklamuje nepostojanje materijalnosti i duše. Neovisno od svog učenja, njegova proširenost govori o prijemčivosti kod naroda Azije. **Budizam pokušava da destrukciju indiskog društva reši na svoj apstraktni način.**

DŽAINIZAM

Džainizam se pojavio skoro u isto vreme kad i budizam. Njegov tvorac je bio kao i Buda plemićkog porekla. Džainisti ne veruju da je svet stvoren pa ni u stvoritelja - boga. Smatraju da je svet večan, bez početka i kraja, i da prolazi kroz beskrajne kosmičke cikluse, koji su podeljeni u faze uspona i pada, kada se civilizacije podižu i padaju. Svet dele na živu i mrtvu materiju. Osnovno im je učenje nenasilje prema svim živim bićima pa i drveću. Osnovna etička pravila su im: ne ubijati, ne krasti, ne lagati, odricanje od seksualnog uživanja, neuživanje u materijalnim dobrima. Kao što se vidi

veoma su stroga. Tako džainisti paze da slučajno ne zgaze ili progutaju i najsitniju bubu.

Spasenje čoveka od patnje vide kao i budisti u nirvani. Tu se nešto razlikuje od budizma. Džainisti veruju da se čovek sastoji od duše koja je prisno vezana s materijom. Spasenje se postiže oslobađanjem od materije kako bi biće za celu večnost uživalo u sveznajućem i samodovoljnom blažernstvu - nirvani. **Smatraju da sebičnost, nepažnja i okrutnost zatamnuju dušu, a da nesebičnost, pažljivost i ljubeznost je prosvetljaju. Sve što živi, po njima, poseduje dušu, pa i biljke.**

Džainizam se kao religija nije proširio, ima nekoliko miliona vernika i to samo u Indiji, ali je ostavio pečat svojom doktrinom nenasilja. Kao i budizam ne prorokuje, ne traži izlaz iz destrukcije konkretnom akcijom nego promenom čoveka i odricanja posedovanja materijalnih dobara do odeće i smatra da zbog destruktivnog stanja ljudskog društva ne može se postići osnovna doktrina džainizma.

SIKIZAM

Još jedna vera uz indiskog podneblja nastala u XVI veku iz hinduizma pod uticajem islama i tibetanskog budizma. Inače je tvorac te vere običan seoski čovek i uperena je protiv kastinskog rangovanja ljudi. Mnogo pristaša je imala među gradskom i seoskom sirotinjom za vreme ustanka protiv feudalaca u XVII veku. U XVIII veku su se Siki ujedinili u jednu državu i uspeli su da osvoje delove Mogulskog carstva.

I ova vera traži spasenje. Monoteistička je, i bog je svuda prisutan, prožima sve što stvoreno, posebno ljudsko srce. Ljudi

su hotimično slepi. Zatvaraju oči božjoj milosti koja se nalazi izvan i iznutra. Sukobljava se narav Boga i narav čoveka. Ljudi znaju da im potrebno spasenje, ali ga traže u bezuspešnim religijskim vežbama, poput poštovanja u hinduskom hramu ili u molitvama u islamskoj džamiji, što ih samo sputava i veže za krug rođenja, smrti i ponovnog rađanja. Sikizam to izbegava i od hinduzma uzima elemente osobne pobožnosti, od islama misaono iskustvo, a kontrolirane obrede od tibetanskih budista.

I ova vera ne rešava probleme koje dovode čoveka da trpi i pati već traži spas ljudi u veri, samo na drugi način od hinduizma i budizma.

KONFUČIONIZAM

Konfučije je bio **socijalni reformator** koji je želeo da prevaziđe tadašnje feudalne odnose, vaskrsavanjem iz zaborava što vernije tradicionalna kineska shvatanja o moralu, odgoju, porodici, društvu i posebno o državi i vladaru. Uopšte nije težio originalnošću niti su ga zanimala špekulativna pitanja saznanja o čoveku i njegovom ponašanju, **on je hteo da zemlji vrati vrline zlatnog doba drevne Kine - doba rodovsko - plemenskog morala i etike**. Zato trazi uzore u svedočanstvima prošlosti, izučava ih i rediguje. Karakterističan element Konfučijevog podučavanja (Konfučije=učitelj) je načelo **>da svaka stvar mora da se nazove svojim pravim imenom<**. **Strogo održavanje tog načela nije samo način kako da se u izlaganje istoriske građe neke države istovremeno unese i etičko-pravna interpretacija, nego je i sveopšta norma koja treba da doprinese zauzimanju određenog i jasnog stava prema ljudima i**

dogadajima, a time unese i red u društvene odnose.

Konfučije držeći se tog svog načela posmatranja svodi društvene odnose na pet glavnih:

- (1) Između vladara i podanika,
- (2) Između muža i žene,
- (3) Između oca i sina,
- (4) Između starije i mlađe braće,
- (5) Između ljudi uopšte.

Prva četiri (hijerarhijska) odnosa treba da karakterizira pravednost i dobronamernost u upravljanju, a ispravnost i iskrenost u pokoravanju. Iz petog treba da proističe međusobno unapređivanje vrlina.

Konfučije veruje u iskonsku dobrotu čoveka i dodeljuje ogromnu društvenu ulogu uticaju vladara: **>Ni trava se ne povija toliko pod vetrom kao mase pod voljom svojih upravljača<.** Centralni pojam Konfučijeve etike je **čoveštvo (jen)**. To je opšti opšti zakon koji treba da upravlja svim odnosima u porodici i državi a lako se može definisati kao zlatno pravilo: **>Ne učini drugome ono, što ne želiš da tebi drugi učine<.** Ta vrlina čovešta se dopunjava po Konfučiju još pravednošću, intelektualnim obrazovanjem, vernošću zadatoj reči i strogim održavanjem drevnih običaja i ceremonija. **Poštovanje čoveštva čini plemenitim i onoga koji nije plemenitog roda.**

Konfučije nije hteo da stvori od svog učenja religiju. U doba Konfučija Kina doživljava ekonomski prosperitet, uvodi novčanu privredu, razvija trgovinu, kolonizaciju i utemeljuje gradove. Dakle, uvodi destruktivne oblike društva i stanje opšte pljačke. **Ono što je Konfučije hteo je bilo to da se čovek vrati natrag sa puta destrukcije kojim je krenuo, na prvobitni**

konstruktivni, generički put. I to putem ubedivanja odnosno intelektualnim obrazovanjem. Zahvaljujući njegovim učenicima učenje Konfučija se proširilo i doživelo veliku popularnost. Zašto je njegovo učenje doživelo takvu veliku popularnost? Odgovor je samo jedan - pogađalo je osećanja većine naroda da se ljudsko društvo odrođava čoveštva.

To je jasno ugrožavalo vladavinu neprikosnovenih autoriteta - Džingis Hana, tako da je počeo progon konfučionista za vreme vladavine dinastije Chin, koja je i srušena zbog svog apsolutizma. Dinastija Han vraća se učenju Konfučija ali mu oduzima prvobitnu čistoću dodajući elemente narodnog verovanja. Dakle modificira ga svojim potrebama. Za vreme cara Wutija je Konfučionizam čak proglašen za državnu religiju. **Pojavom budizma i taoizma Konfučijevo učenje je jedno vreme bilo potisnuto, da bi opet u XI i XII veku snažno proširilo ali kao reformisano. U dalje toku trpi sve više i više promena, postaje dogma i sl. tako je to učenje preobraženo u narodnu religiju, pa i sam Konfučije postaje svetac, božanstvo kome se grade hramovi i prinose žrtva. Kakve li ironije za Konfučija koji je priznavao samo saznanje i čoveka, a ništa iznad njega. Ovo je lep primer kako se stvara religija, od jednog učenja koje je imalo sasvim drugu namenu. Dakle, i konfučionizam, nije uvideo da se moraju promeniti i odnosi u raspodeli i vlasti ako se želi prekinuti sa destruktivnim kretanjem ljudskog društva.**

TAOIZAM

Tao znači staza ili put. Može označavati način delovanja ili načelo učenja. Konfučionizam naglašava prvi pojam, a

taoizam drugi. Tao je u taoizmu neizreciv izvor svih bića, prvi uzrok, krajna stvarnost. Tao je načelo koje koje upravlja i nadzire univerzum, put po kojem ljudi žive u skladu sa univezumom. Slediti Tao znači slediti put prirode, >tokove planinskih voda<. Voda teče blago i bez napora na niža mesta, a ipak ona može postati najsnažnija energija. Isto je i sa sledbenikom izvornog taoizma.

Ko je autor taoizma je pod znakom pitanja. Pripisuje se Lao Ceu, a to znači >stari učitelj< ime davano mnogim učiteljima nakon razdoblja Konfučija. No, za naša razmatranja to nije mnogo važno. Važno je šta je hteo izvorni taoizam i u šta se izrodio.

Autor taoizma je ideal života smatrao kao življenje u skladu sa prirodom, u smisli pasivnog pokoravanja tom principu, a tko ga sledi dolazi do oslobođenja od strasti i do smirenja. To je ideal >ne delovati ništa< što je protivno prirodi. (Kolika dalekovidost od pre 2.500 godina za današnje stanje čovekovog bezumlja šta radi sa prirodom!) U suprotnosti sa prirodom nalazi se civilizacija feudalnog carstva sa razvijenom robno-novčanom privredom. Taoizam se suprostavljao pretvaranje sledbenika Konfučija u učene birokrate. Dalje se protivi osvajačkim ratovima, ali opravdava odbranbene. Idealna država je decentralizovano seosko zadrugarstvo. Dobar je vladar onaj koji je skriven >kao miš<, a mnoštvo zakona i birokratije je znak slabe vlasti.

To je bila osnovno učenje taoizma, koje se kasnije izrodilo u mističku i magijsku religiju, u alkemiju i nema više nikave veze sa izvornim učenjem. U Prvom stoleću, nakon pojave budizma, u Kini dolazi do zbližavanje između taoiza i budizma

i do njihove prevage nad konfučizmom. Tek kada je reformisan konfučizam u XI i XII veku, preuzimanjem niz bitnih elemenata taoizma (mističnog) i budizma (kineska varijanta), je ponovo preuzeo prevagu i postao najveća religija Kine.

I ovde se vidi kako se izrođavaju dobre ideje ako se ne promene odnosi u raspodeli i vlasti, tj ako se želi prekinuti sa destruktivnim putem kretanja ljudskog društva samo težnjom nekom idealu tog društva.

ŠINTOIZAM

Šintoizam je japanska autohtona religija gde su božanstva dusi prirodnih sila: bregova, reka, jezera, drveća, sunca, meseca, nekih životinja, osobito lisice Inari itd. Prema narodnom verovanju tih duha ima oko osam miliona.

Šintoizam nema svetih spisa nego mitologiju. Tako sva ta božanstva potiču od prabožanstva Izanami i Izanagi koja su stvorila i japanska ostrva na kojima je prvi vladar bio unuk boginje sunca Amaterasu. Carevi i narodni heroji su boginjeni potomci i imaju božanski karakter. Kult predaka se veže za kultom nacije. Drevni šintoizam povezao je poštovanje prirode sa obredima ranog kulta poljoprivredne plodnosti. Prodiranjem budizma šintoizam je bio potisnut, sve do osamnaestog i devetnaestog veka kada je obnovljen čisti šintoizam. Njegove vođe se iznad svega zanimale za uvođenje ljubavi prema domovini, poštovanju vladara, sinovljevoj pobožnosti i odanost državnoj vlasti. Želeli su ojačati nacionalističko shvatanje snažne, centralizirane države. Tako je 1890. godine carskim dekretom šintoizam proglašen za državno nereligijsko učenje,

uprkos upotrebe šintoističke mitologije i verskih obreda. Kada su se ostale religije tome protivile, jer su time uskraćene verske slobode, rečeno im je da obavezni obredi državnog šintoizma nemaju nikakva druga značenja osim patriotskog karaktera. To je dovelo do pojave dva šintoizma: na onaj koji služi svetištu (državi) i onaj koji je označen kao sekta. Tako se desilo da pri jednom popisu gde je popisano nešto preko 100 miliona Japanaca, po pripadnosti raznim religijama bilo je 177 miliona Japanaca. Inače šintoizam se izdelio na mnogo sekti koje često nemaju nikakve zajedničke veze.

Čitav je pokret došao do žalosnog završetka kada je, nakon drugog svetskog rata, car Japana bio prinuđen odreći se nestvarne ideologije vere>...da car predstavlja božanstvo a Japanci višu rasu, iznad drugih rasa i zato su određeni da vladaju svetom.<

Iz ovog zadnjeg citata jasno je čemu je služio šintoizam, odnosno pretvaranje vere u oružje vladajuće klase.

PARSIZAM

Po broju svojih vernika parsizam bi se pre svrstao u etničke religije, ima jedva nešto oko 150 hiljada vernika. Ipak je tokom godina uticaj Zoroastera osnivača parsizma bio veliki. Njegovo učenje je najverovatnije uticalo na judaizam, a preko njega na hrišćanstvo i islam.

Zoroaster je bio duboko razočaran svetovnim i duhovnim vlastodržcima njegova doba. Pozivao se na pravednost i njegovo učenje je više apstraktno filozofsko nego religijsko. Smatrao je da se u čoveku bori dobro sa zlim i da će na kraju da pobedi

dobro. Prema tome osnove njegovog učenja su dobar život - dobre misli, dobre reči i dobra dela. Dobra dela biće nagrađena, a zla kažnjena. Nepravda i nejednakost ovog sveta će se u sledećem ispraviti. Čvrsto se veruje u zagrobni život, u dolazak Spasitelja, u sudnji dan, u uskrsnuće tela i u spasenju celog čovečanstva koje će zauvek slaviti Boga. To je duboko moralna religija u kojoj je čestitost, marljivost i ljubav prema bližnjima osnova etike. Zoroaster je kao i Konfučije koristio narodnu religiju drevnog Irana, pa je pridavao veću važnost obredima i tradiciji nego monoteizmu. Molitve se izriču pet puta dnevno. Obredno svetkuju sve važne događaje u životu: rođenje, pubertet, venčanje, rađanje deteta i umiranje. Zoroaster je hteo da ozdravi ljudski duh davanjem novog smera životu i žrtvovanje sebe za opšti spas. Interesatno je da parsisti ne teže pridobijanju drugih u svoju veru jer smatraju da svaka osoba treba da sledi religiju u kojoj je rođena.

Dobre misli, dobre ideje opet su propale jer odnosi u raspodeli i vlasti su ostale nepromenjene.

JUDAIZAM

Judaizam je religija jevrejskog naroda nastala pre 3.300 godina iz jevrejskog monoteizma (starog preko 4.500 godina) i učenja Zoroastera (starog oko 3.500 godina). Prvi propovednik je bio Mojsije koji je Jevreje izveo iz egipatskog ropstva. Tražeći obećanu zemlju se zaustavio na Sinaju. Videvši šta rade bivši robovi, da su postali rasmusni, amoralni, sebični i da im je >zlatno tele< - novac, bio glavno merilo vrednosti povukao se, po predanju, na Sinajsku goru, iz koje je sišao sa deset

božjih zapovesti uklesanih u kamen, pokušajući da njime urazumi svoj narod. Tako je proglasio da je sa bogom Jehovom sklopio savez da se jevrejski narod ima da pridržava ovih zapovedi i da je od Jehove izabran da te zapovesti proširi i na druge narode. Jevrejski bog Jehova se objavio kao jedini svemogući bog. Dakle nije bio neko plemensko božanstvo ili duh prirode, već bog stvoritelj koji je stvorio sve živo i neživo na ovome svetu i sve to nadzire. Od te objave preko Mojsija nacionalni inditet Izreal (jevrejskog naroda) i njegova religija su postali nedeljivo povezani. Interesatno je videti koje su to deset božjih zapovesti:

1. Ja sam Gospod Bog tvoj; nemoj imati drugih bogova osim mene.

2. Ne pravi sebi idola niti kakva lika; nemoj im se klanjati niti služiti.

3. Ne uzimaj uzalud imena Gospoda boga svog.

4. Sećaj se dana odmora da ga svetkuješ; šest dana radi i svrši sve svoje poslove, a sedmi dan je odmor Gospodu Bogu tvom.

5. Poštuj oca svog i mater svoju, da ti dobro bude i da dugo poživiš na zemlji.

6. Ne ubij.

7. Ne čini preljube.

8. Ne ukradi.

9. Ne svedoči lažno na bližnjega svoga.

10. Ne poželi ništa što je tuđe.

Te zapovesti je Mojsije pretvorio u zakone i oni čine prve pet knjiga (tore) od 45 knjiga Biblije - stari zavet. Ti zakoni i pokornost njima je šušina judaizma kao religije. Sastoje se

od 613 zapovesti - 248 pozitivnih naloga i 365 zabrana. Te su zapovesti izraz božje volje i zato su obavezne Jevrejima verniku. Jevreji imaju obavezu prema Bogu i čoveku da žive u skladu sa Božjom voljom. Na taj način svedoče o Bogu i o njegovim namerama u ovom svetu. A to određuje i položaj jevrejskog naroda kao izabranog od Boga.

Biblija uopšte, pa i starog zaveta, ne dokazuje postojanje Boga: on postoji. Večan je, jedini Bog, stvoritelj i vladar čitavog svemira. Svemoćan je i pun ljubavi. Stvorio je svet i u njemu čoveka kako bi se time objavila njegova slava.

Sebe i svoje nakane Bog obznanjuje čoveku kroz objavu. Čovek je u vezi sa bogom kroz molitvu i razmišljanje. Pomoću takvog dvosmernog opštenja, Bog je čoveku dao svoj Zakon, Toru. Pridržavanjem tih zakona ubrzava se ustanovljenje božjeg vladavine - kraljevstva na zemlji. Mesija (pomazanik), koji će poteći iz Davidove (David, treći kralj Jevreja po Mojsiju) kraljevske loze, nagovestiće dolazak tog kraljevstva. I tako u šemi spasenja ljudi od ovozemaljskih patnji i muka, jevrejski narod igra posebnu ulogu, s obzirom da je s Bogom Mojsije sklopio takav ugovor kada je primio deset božjih zapovesti.

Judaizam uči da su ljudi stvoreni na Božju sliku, da su jednaki i imaju svoje ljudsko dostojanstvo. Zakon naređuje uzajamno poštivanje sviiju. Takođe zapoveda da se ukazuje posebna briga za one u nevolji - bolesne, udovice, siročadi, strance, potištene, za robove i siromahe. Stalno potseća da su Jevreji bili >stranci< u Egiptu tako da moraju ukazivati gostoljubivost prema strancima.

Prema shvatanju Judaizma svi ljudi su stvoreni slobodni, sa sposobnošću odabiranja dobra i zla, bez nasleđenog

opterećenja grehom. A svet u kome se čovek nalazi je dobar svet, kojeg je Bog stvorio za čovekovo dobro. I zato čovek treba živeti u njegovom izobilju i koristiti zemaljske plodove za poboljšanje života celog čovečanstva i službu Bogu. Prema tome je Judaizam religija koja se ne odriče ovozemaljskog sveta kao istoćnjačke. Spasenje se postiže u ovom svetu i kroz njega. I premda Judaizam veruje u vaskrsnuću umrlih i besmrtnost duše, mnogo više pažnje posvećuje dobrom životu ovde na zemlji, a manje na pripreme za život nakon smrti.

Dalje, Judizam uči da je Bog sveznajući i da su njegovi zakoni nepromenljivi. Za poštovanje ili nepoštovanje tih zakona predviđaju se nagrade ili kazne na ovome ili budućem svetu. Središte verskog života Jevreja je dom - čak više nego sinagoga. Verski propisi nalažu triput dnevno molitvu i održavanje strogih zakona o prehrani.

HRIŠĆANSTVO

Pojava hrišćanstva vezuje se za ličnost Hrista - božjeg sina i mesije iz Judaizma, pa sama reč hrišćanstvo se odnosi na one vernike koji veruju u Hrista. Hrišćanstvo prihvata učenje Judaizma i dodaje svoje. Osnova na kojoj bazira svoje učenje su deset božjih zapovesti judaizma dopunjene sa još dvema zapovestima koje krišćanstvo smatra najvišim:

1. Ljubi Gospoda Boga svoga svim srcem svojim i svom dušom svojom i svim umom svojim i svom snagom svojom.
2. Ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga.

Hrišćanstvo je pokušaj da se skrene sa destruktivnog puta ljudsko društvo što nije uspelo Judaizmu, uvođenjem novih

elemenata u učenju istog. Ropstvo i bedu ljudi pokušava da prevaziđe sa učenjem o ljubavi i snošljivosti među ljudima, obećavajući dobrima i kreposnima carstvo božje u kojem će svi biti jednaki. Hrišćanstvo uvodi greh čoveka za razliku od judaizma, počevši od praroditeljskog greha pa do današnjih dana. Sve grehe svih ljudi na ovom svetu nastale do njegove smrti je Hristos preuzeo na sebe i tako ih spasio. Buduće grehe grešnici moraće da sami potraže spasenje pridržajući se učenja Biblije, starog i novog zaveta. Hrišćanstvo polazi od postavke da je čovek grešan - znači destruktivan i da mora stalno da se iskupljuje za spas svoje duše. Interesatno je nabrojiti koje su glavne vrline i glavni smrtni gresi čoveka po hrišćanskom učenju.

Ima sedam vrlina i sedam greha:

1. Na suprot vrlini smernost stoji greh uobraženost.
2. Na suprot vrlini darežljivost stoji greh srebroljublje.
3. Na suprot vrlini moralne čistoće - mudrosti, stoje gresi: razvrat, nečistoća, blud.
4. Na suport vrlini čovekoljublje - milosrđe, stoji greh zavist.
5. Na suprot vrlini uzdržljivost stoji gresi: neumerenost u jelu i piću - lakomstvo, pijanstvo.
6. Na suprot vrlini krotost - trpeljivost, stoji greh gnev.
7. Na suprot vrlini revnost u veri i molitvi stoji greh: očajanje, lenjost i nemarnost prema svom večnom spasenju.

U šta treba da veruje jedan hrišćanin, ukratko rečeno: da je svet prožet večnim moralnim Božjim zakonom, zakonom sklada,

proporcija i reda. Taj zakon je: u Vasioni poredak, u priordi sklad, u duši savest, u društvu moral, a u svakom čoveku urođeni zakon dobra.

Hristos je ostavio 12 apostola da njegovo učenje šire. I tako se hrišćanstvo postepeno raširilo po ondašnjem Rimskom carstvu i ozbiljno je ugrožavalo robovlasnički poredak Rima tako da su morali da proganjaju vernike. To je trajalo do početka IV veka kada je car Konstantin ukinuo progonstvo i uskoro zatim proglasio hrišćanstvo državnom religijom. Jasno je da je za to imao dobar razlog - od neprijatelja napravio prijatelja. **Do to doba su hrišćani bili proganjana manjina koja je umirala za hrišćanska verovanja: da su ljudi jednaki i da treba voleti svoje bližnje, a ne ubijati ih i držati ih porobljene.** Odtada je za pojedinca bilo korisno biti hrišćanin zbog političkih, ekonomskih i društvenih razloga. I tako se je i hrišćanstvo izrodilo jer nije promenilo odnose u raspodeli i odnose vlasti. **Čak šta više, tu vlast koja je terala ljude da se međusobno ubijaju, da jedan drugog na svakojake načine pljačkaju, porobljavaju i sl. crkva je uvrstila u svoje zapovedi: >Molite se Bogu za one koji su na vlasti<.**

ISLAM

Islam je u isti mah i verska i društvena zajednica, zasnovana na preciznim i nepromenljivim principima sadržanim u doktrini čije dogme i zakone zajednica ima da čuva i širi. >Muslimani su uistini braća<, veli Koran i prema toj božanstvenoj konstataciji svaki musliman ma gde bio, pripadao bilo kojoj zemlji, rasi i naciji, on uvek i u svakom slučaju

ostaje u izvesnoj duhovnoj vezi sa ostalom braćom po veri. Ne samo osnovne dogme i verski obredi nego i moralni pogledi i izvesne pravne norme jednake kod muslimana ma gde on bio.

Islam teži da tačno odredi ceo život vernika, da izbliza upravlja umom i voljom njihovom, jednom rečju, Islam nastoji da svoje zakonodavstvo primeni na sve postupke u životu vernih. I danas posle trinaest vekova svi muslimani, živeli oni pod muslimanskom ili nemuslimanskom državnom upravom, striktno se pridržavaju istog ženidbenog, roditeljskog i naslednog prava i svih pravnih propisa koji su sa tim u vezi.

Čudan je i nama nerazumljiv uticaj ove religije na njene pristalice. Ona je kod pojedinih naroda, narodne običaje i navike, stolecima utvrđene, iz korena izmenila. **Ne treba da nas iznenadi ako islam u trećem milenijumu postane vera i društveno uređenje celom svetu. Treba da se nađe neko koji bi sada važeći šerijat (verske i društvene dogme) očistio od zastranjivanja i primenio izvorno Muhamedovo učenje, prilagođeno nastalim promenama metodom kojom se služio sam Muhamed: >Ne primaj ništa što se ne može znanošću prekontrolisati. Bog ti dao sluh (da čuješ), vid (da vidiš), srce i pamet (da osetiš i razmisliš): za sve ove organe ti si odgovoran Bogu< (Koran, sura XVII ajet 36.)**

Islam kao veru je propovedao Muhamed. To je strogo monoteistička vera i zato se prilikom stvaranja svoje vere služio judaizmom i hrišćanstvom. On to i ne krije jer kaže da želi da uvede veru praoca Abrahama i Hristovu veru. Smatrao je da je hrišćanstvo svojim učenjem mnogobožačko jer postoji sveto trojstvo (Bog, sin i Sveti duh), pa je pored svih ostali priznatih proroka i Hrista smatrao samo prorokom, i običnim

čovekom.

Muhamed je bio bogat čovek pa se postavlja zašto mu je trebala nova vera? Putovao je dosta i video sveta, i mnogo što doživeo. Poznavao je prilike u drugim državama koje su živele ili u robovskom ili feudalnom društvu i, verovatno, upoređivao sa plemenskim životom Arapa. Upoznao je i razne vere i mogao je da ih upoređuje sa arapskim verama. Kada je sve to znao i video, mora da je bio veoma hrabar i pametan kada se usudio da Arapima počne da propoveda novu veru. Možda će nam biti jasniji motiv ako se upoznamo kakav je bio plemenski život i vera Arapa u vreme Muhameda. Isto tako biće nam, jasnije zašto mu je bila potrebna hrabrost i pamet da započne da promeni Arape.

Sama priroda i geografski položaj Arabije odredili su način življenja Arabljana i crte njihovog karaktera. Kako je arapska zemlja većim delom peščana, neplodna pustinja, a delimično plodna oranica, tako su se i stanovnici delili u Beduine, koji nemaju svog stalnog boravištva, i u seljake i varošane koji su se naselili na jednom mestu i bavili se poljoprivredom, trgovinom i zanatima. Najveći deo arabljanske zemlje je neplodna i nepregledna pustara, te su njeni stanovnici najvećim delom bili Beduini - stočari, koji su u potrazi za stočnom hranom lutali tom pustinjom.

Svi Beduini, uglavnom, žive istim životom imaju iste navike i običaje. Imali su patrijahalno uređenje koje se nije menjalo vekovima. Za razliku od varošana koji, mešajući se raznim narodima, su primali tuđe navike, kulturu, i menjali se.

Arabljani se od starina dele na plemena i manje plemenske rodove. Rod je okupljen oko jednog starešine, vođe (šejha), čiji autoritet počiva na pravu starosti (ima najviše znanja).

Jedan vođa plemena se birao još za vođu plemena (emir). Emir je predvodio pleme u bitci, predsedavao podeli plena, mirio zavađene srodnike i sudio im, ali uvek u društvu i po savetu starijih ljudi, domaćina šatora. **Emiri su po gradovima vremenom postali apsolutni gospodari i despoti, a kod Beduina ostali su samo prvi među sebi ravnima.**

Beduini su ljudi sa nekim čudnim kontrastom. U isto vreme su vatreno temperamentni i ponosni, sujeverni i oduševljeni, skloni realnom verovanju i fikcijama. Večito su mladi i sposobni za najveće stvari kad kakva uzvišena ideja njima ovlada. Beduin je slobodan i velikodušan, darežljiv ali često puta svirep i osetljiv, junačan i pun smelosti. Nužda da se sam brine za svoje svakidašnje potrebe i stradanje koje mu svojim okruženjem donosi priroda, usadile su mu klicu škrtosti i učinile ga da bude do kraja izdržljiv. Slobodu i nezavisnost voli iznad svega kao dar prirode i teško onome ko mu u to dira. Kroz vekove su znali to svoje najveće blago, slobodu sačuvati netaknutu, devičansku. Svi osvajači starog sveta, Grci, Rimljani i Persijanci, koji su vladali celim svetom, nikada nisu uspeli da ih podjarme. To osećanje slobode i nezavisnosti je bilo razvijeno u tolikoj meri, da je kod Beduina Petrejske Arabije bilo zabranjeno žito sejati, kuće graditi i voćke gajiti, jer su smatrali da nije vredno >za ovakve sitne ugodnosti žrtvovati svoju slobodu.<

Ratovanje i stočarstvo su jedina zanimanja Beduina. Razmirice i svađe koje radi najmanjih sitnica nastaju, dnevne su zabave Beduina. Sporovi i tučnjave traju danima i godinama, jer kod Beduina vredi u potpunoj meri načelo: oko za oko, zub za zub. Nagon za osvetom je prelazio u praznoverje. Tako je

nastala krvna osveta jer su verovali da iz glave neosvećenog mrtvaca izlazi ptica i nad glavon nariče dotle dok ga pleme ne osveti. Imali su četiri meseci u godini kada je bilo zabranjeno ubijanje radi osvete ili međusobno razračunavanje među plemenima.

Ali približi li se neprijatelj, pruži li se prilika za pljačku, oni ostavljaju svoje zađevce i svi kao jedan udaraju na neprijatelja i jure za pljačkom. Radi njihove ratoborne ćudi, ostali svet je smatrao pustinjske Arabljane poluvaravarima i razbojnicima. **Ali Beduini drukčije rezonuju - zemlja i sva dobra na njoj pripadaju svima. Smatraju da je priroda bila nekima majka a nekima maćeha, pa je nekima dala bogate i udobne krajeve, a njima neplodnu pustinju i neustrašivo srce da od tih bogatih krajeva makar i silom štogod pribave. Stoga Beduin bez razloga ne ubija.** Ako mu strani putnik da ono što traži, Beduin ga pusti na miru i ostavi u životu. Ali okrutni Beduin, strah i trepet pustinje, najljubaznije će primiti bez promišljanja svakog stranca koji se poveri njegovoj časti i zakorači u njegov šator. Prema gostu je iskren i prijateljski raspoložen, on će sa njime podeliti i poslednji gutalj vode i zadnji zalogaj hleba. Gostoljublje i darežljivost smatra zakonom humanosti, a zadatu reč najvećom svetinjom. Ali ako gost ostane duže od tri dana ga ubije jer zbog manjka hrane ugrožava mu opstanak. Mač mu je služio za očuvanje slobode i nezavisnosti kao i da preživi.

Beduini su prezirali tekovine civilizacije a i danas preziru. Oni su najviše voleli svoju pustinju i zadovoljavaju se i bez plodova te civilizacije. Kao ratnici, i ako primitivni, su bili pravi vitezovi: velikodušni, toleratni i humani. Bili

su rečiti i pesnički nadareni. Sva duša i srce, sve mane i vrline, osećanja i strasti, ljubav i mržnja Beduina se ogleda u njegovoj pesmi. Beduin peva ono što vidi i čuje. Skeptik, realista koji opaža i jasno gleda na stvari oko sebe, slobodouman i toleranta je. Nikada se neće baviti vilama iz oblaka. Daleko je bio od fantastičnih priča, bajki i pesama, od slepog fatalizma i morskog verskog fanatizma, tvorevine Jevreja, Persijanaca, Hindusa i drugig istočnjačkih naroda sa kojima po karaktewru i duši nemaju ničeg zajedničkog.

Arapci, kao i drugi semitski narodi su bili na početku monoteisti. U svom razvoju prešli su na etničke vere po plemenima. Svako pleme je imalo svog boga kome se klanjalo i iskazivalo poštovanje. Često su im pojedina plemena prinosile kao žrtvu čak i žive ljude. Kaba (Ćaba) je bila sedište gde su bili smešteni naokolo hrama 365 glavnih bogova svakog plemena. Unutar u hramu je bio smešten kip praoca Abrahama (Avrama). Verovali su u svašta, ali najviše u nebeska tela, mesec, sunce i razne zvezde, pa su mislili da im od njih dolazi svako dobro i zlo i da im određuju i sudbinu.

Među ovakvim ljudima i u ovakvoj mešavini verovanja i verskih obreda kao i društvenih običaja, pojavio se Muhamed sa svojim Islamom, najčistijom monoteističkom verom. Za dvadeset godina uspeo je da Arabljane prevede u islam i da ih ujedini u jednu konfederativnu državu. Uspeo je da otkloni međusobno ubijanje, ubijanje ženske dece i krvnu osvetu i da ujednači ponašanje svih muslimana. Za taj uspeh ima da zahvali tome što je učenje Abrahama, Mojsija, Hrista i Zoroastera pojednostavio i približio mentalitetu Arabljana. Manje - više preuzeo je njihove dogme, obrede, zapovesti i metode sprovođenja

verovanja. Dosledno se držao da je samo jedan Bog, a on običan čovek je njegov izaslanik na zemlji koji prenosi njegove naredbe. Toliko se držao toga dosledno da nije dozvoljavao da se stvori kult njegove ličnosti, uopšte da se stvara kult. (Sveštenstvo je to, na žalost, uradilo posle njegove smrti.)

Za razliku od drugih stvaraoaca religije Abrahama, Mojsija i Hrista, Muhamed je bio svestan da će i njegovo učenje propasti kao što je i Abrahamovo, Mojsijevo i Hristovo, ako ostane samo učenje pa je krenuo u osvajanju vlasti i u tome uspeo. **Dva osnovna razloga njegovog uspeha su, pored pojednostavljenja učenja, još zadiranje u odnose raspodele i u odnose među ljudima. Tako je u odnose raspodele pokušao da spreči bezobzirno pljačkanje kanonizirajući te odnose. Tako je ukinuo lihvarske kamate, i kamate uopšte, zahtevao je da trgovina - razmena, bude poštena, uopšte tražio je poštenje u odnosima ma kakve razmene.**

Tako je uveo verski porez - zekat, propisan samo za muslimane, a davan dvojako. Prvo je mogao da se da u novcu, srebru, zlatu, dragocenostima i u trgovačkoj robi. Drugo je davan u stoci i u poljoprivrednim proizvodima. Da bi zaštitio siromašnije, uveo je plaćanja samo za one čiji je čist prihod bio veći od 200 dirhema (dirhem arapski novac, oko 3 grama srebra).

Raspodelu tog verskog poreza je kanonizirana u Koranu (Koran, IX sura, ajet 61) i tada se delio na osam klasa ljudi:

1. Pukim siromasima bez igde ičega, ma koje vere bili.
2. Sirotinji ako joj vlastita sredstva nedostaju za obično življenje.
3. Činovnicima za ubiranje poreza.

4. Onim mekanskim prvacima koji su iza zauzeća Meke primili Islam, ali koje je trebalo još uvek >odobrovaljati i srce im omekšavati<.

5. Robovima za otkupljivanje svoje slobode.

6. Zaduzenicima da plate svoj dug, ako su se po nevolji zaduzili.

7. Ratnim dobrovoljcima.

8. Putnicima bez sredstva.

Ratni plen se delio tako da je peti deo pripadao državnoj kasi za izdržavanje Božjeg poslanika i njegove porodice i davanje pomoći maloletnoj siročadi, ubogima i putnicima. Muhamed je pak svoj deo opet delio na petine. Jednu zadržavao za sebe. Drugu davao najbližim rođacima koji nisu primali pomoć iz zekata. Treću za izdržavanje siročadi. Četvrtu ubogoj sirotinji. Petu za siromašne putnike.

Što se tiče odnosa među ljudima Muhamed je učio da su muslimani braća bezobzira koje su nacije. Tvrдио je da je Bog hteo stvorio bi samo jednu naciju i veru. Priznavao je tuđe vere čak i kod pokorenih Arapa, samo su morali da plaćaju ne više zekat već danak i glavarinu koji se nisu delili kao zekat. Želeći da iskoreni zla, tj. destrukciju i da digne nivo obrazovanja, praktično je propisao ceo način življenja i tako upostavio odnose među ljudima gde je sve određeno do pranja zuba.

Specifičan je odnos vlasti i ljudi. Hteo je da izbegne despotiju država ai svoju, pa je emire ostavio ali nije pre svoje smrti odredio ko će da bude na čelu države. Stvoren nekakav konfedaritivan oblik države sa svim karakteristikama feudalnog odnosa, ali nije bila feudalna. Dok je bio živ nije

sebe smatrao vladarom nego Božjim prorokom, osobom preko koje je Bog prenosio svoje objave. Želeći da izbegne sudbinu vera pre Islama, da dolaze novi proroci sebe je proglasio zadnjim božjim prorokom. Posle njega neće više biti novih proroka. Kao takav upravljao je, odnosno stvarao je arapsku državu, i stvarao veru. Sebe nije proglasio ni kraljem ni carem. Nije rešio problem svog nastavljača, pa je doveo u pitanje sve svoje kanone jer novog proroka posle njega nije moglo da bude. Stvorena teokratska država, kojom je vladao Muhamed, i njegovom uznenadnom smrću, odjednom se našla pred problemom šta posle njegove smrti? Ko će biti svetovni gospodar te teokratsko-svetovne države, tj. nastavljač - vladar ujedinjenog arapskog, odnosno muslimanskog naroda.

Svađe i raskoli su počeli dok Muhamed još nije bio sahranjen. Tako je stvoren kalifa - svetovni nastavljač Muhamedovog učenja i vladar svih muslimana.

Ljudi Zapada teško mogu shvatiti i proceniti svet islama, a i obrnuto, ni Muslimani svet Zapada. Kod Muslimana sve je jednostavno i prosto. Ne postoji razlika između osobnog i zajedničkog, religiskog i svetovnog, svetog i profanog, duhovnog i materijalnog. Veruju u Stvoritelja, čiji je cilj za svet sveobuhvatan. Sami ljudi pak sudeluju u tom božanskom stvaranju kao Božji predstavnici na zemlji.

Izvorni Muhamedov Islam ne zna ni za liturgiju ni za svetu tajnu. Ne zna za sveštenike, oruđe vere, put božanske milosti, duhovnog gospodara duša u hrišćanstvu i drugim verama. Od religiskih obreda Islam zna samo za sastanak u džamiji petkom pri molitvi zvanoj džuma, koja je samo nešto svečanija od svakodnevnih molitvi. Odnosi između Boga i čoveka u Islamu

imaju oblik prošnje i molitve koje se čine rečima i gestima tačno utvrđenim (namaz), a za to ne treba nikakav posrednik oskrbljen nekom mističnom vlašću. Mujezinova dužnost je pozivanje vernika na molitvu, a imamova (učitelja) da pred vernima klanja ali i jedan i drugi nemaju nikakvog prava na prvenstvo u molitvi. Te funkcije može da obavi svaki punoletan i dovoljno upućen musliman bez obzira na svoje društveni položaj: poslednji siromah kao i najveći bogataš, običan građanin kao i onaj na najvišem položaju. Prelaskom džamiskog praga, prestaju sve društvene i položajne razlike: tu pored najvišeg funkcionera na vlasti, može da stane poslednji nosač, uz najvećeg bogataša - najsiromašniji. Islam ne zna za šizme i jeres, a ni za inkvizicije, jer ne pozna instituciju klera koju ima hrišćanstvo. Verovati da je Bog jedan a Muhamed njegov poslanik, da je Koran božja objava i da postoji zagrobni život su temeljne dogme islama. Ko u to veruje je musliman, ko se toga odrekne javno ili u mislima prestaje da bude musliman. Svako drugo skretanje sa dogmi je greh, teži ili lakši, za koji je grešnik odgovoran samo Bogu. Između Boga i čoveka nema posrednika. Sam Muhamed niti je imao, niti je ikad sebi to pravo prisvojio. Muhamed je sva pitanja i probleme dogmatike i prava rešavaobilo direktno, preko božje objave u Koranu, ili posredno prema svom nahodjenju zapisano u sunetima.

Pošto Muhamed nije stigao da odredi šta će se raditi posle njegove smrti, jedno je sigurno da nije kanonizirao ni koran ni sunete. Zbog toga je, kao što smo rekli, nastala odmah borba za vlast i raskoli u tumačenju Korana i Suneta. Dok se kalifa još kako tako držale Muhamedovih principa, Islam je napredovao i za nepunih stotinak godina se proširio na velikom

prostranstvu Azije, Afrike i Evrope. Dok je Evropa grcala u mračnjaštvu inkvizicije, dok se hrišćanska crkva borila za vlast i sl., dotle se razvila islamska kultura dosada nepoznata svetu. Međutim kada je počela kod njih da preovlađuje isključivo borba za vlast, onda se Islam raskolio na preko 70 sekti i današnji Islam se udaljio mnogo od Muhamedovog i doživeo sudbinu svih vera - postao je prirepak onih na vlasti. Ono što je Muhamed izričito naglasio u Koranu, da su muslimani braća i da se ne smeju međusobno ubijati, je danas svakodnevna praksa obrnuto od toga - niti su braća i međusobno se ubijaju. Pokušaji vraćanju izvornom Islamu sem kod Libije, kod drugih je to postala borba za svoju jeres, odnosno svoje tumačenje šerijata.

Zadržali smo se duže na Islamu kao religiji koja je najviše obećavala i koja je pokušala da ispravi greške judaizma i hrišćanstva u njihovim pokušajima da spreče dalju destrukciju ljudskog društva. Međutim ta religija zaplela u svojoj nedorečenosti, odnosno u svom besmislu da se život da regulisati propisima. Budući da je to jedna poslednjih većih svetskih religija a koja danas čini skoro sedminu stanovnika zemlje, to je za naša razmatranja interesantan način kako je ta religija to uspela, a pogotovo što danas, zahvaljući moći novca od nafte, kreće u osvajanju celog sveta.

Za odnose među ljudima nije važno u šta neko, ili neka organizacije ljudi veruje, šta govori i propoveda, već šta radi.

MARKSIZAM

Po marksizmom podrazumevamo učenje koje bazira ili se

poziva na dela K.Marksa i F.Engelsa i koje je plediralo na naučnost. To učenje smatra da društvo neminovno ide u socijalizam pa u komunizam, i tako prekida dalju destrukciju ljudskog društva i čoveka. Čoveka opet pravi čovečnog i dovodi ga iz >predistorije u istoriju<. Maltene uvode čoveka u raj na zemlji.

Tako su stvorene više partija, stranaka i pokreta koji su obećavali ljudima da će razrešiti sve protivrečnosti i jednom za uvek prikinuti sveopštu pljačku u društvu uvođenjem socijalizma. Tako su stvorene partije koje su se nazivale socijalističke, socijal-demokratske, komunističke, anarhističke i sl.

Na toj veri u socijalizam su te partije, stranke i pokreti pokušavali da ubede ljude, naročito radnike, da je prihvate glasajući za njih, ili pristupajući oružanoj revoluciji za osvajanje vlasti i time uvođenje te vere u ljudsko društvo.

Marksizam kao vera u socijalizam je skoro pojava ali nije nastala kao direktno učenje Marksa i Engelsa, jer oni nisu ništa, ili skoro ništa, učili šta je socijalizam. Oni su naučno anilizirali kapitalističko tkz. industrisko društvo. Videli su veliku destruktivnost i nehumanost ljudskog društva, a naročito industriskog društva, pa su zaključili na osnovu analize istoriciskom metodom kretanja ljudskog društva da to društvo ide preko socijalizma ka jednom novom društvu koji su nazvali komunističko. Šta je socijalizam nisu nikada tačno precizirali, jer nije postojao pa nisu mogli da ga kao naučnici analiziraju. Za njih je to bio >oskudni prelazni period< u kome treba razviti takvu proizvodnju da može da zadovolji svačije potrebe, period u kome bi se raspodela vršila na principu >od

svakog prema sposobnosti, svakome prema radu<, period u kome je >najvažnije revolucija morala< i sl. Kako doći do socijalizma pa do komunizma, demokratskim izborima ili revolucijom, je za njih bilo problematično. Dalje, kakva je mogućnost ili nemogućnost da se socijalizam ostvari samo u jednoj zemlji, da li je vlast partije bitna za postojanje socijalizma ili je to samo pretpostavka, da li država pa i vlast treba odmah da nestanu ili tokom vremena, da li može ili ne može da se ostvari socijalizam u agrarnoj zemlji i sitno sopstveničkoj privredi i sl., sva ta pitanja su bila diskutabilna i nedorečena. U tim diskusijama su i Marks i Engels učestovali ali sve što rečeno o socijalizmu i kako ga praktično ostvariti je suviše uopšteno. U prethodnim izlaganjima naglasili smo da postoje preko dvesta definicija socijalizma i konstantovali da u stvari socijalizam nema definiciju. Dakle, sve što su govorili o tom prelaznom periodu je bilo više mišljenje nego ubeđenje, ili ubeđenje na osnovu pogrešnih zaključaka iz analize kapitalizma.

Za komunizam su imali isto tako opštu definiciju >kunizam je učenje o uslovima oslobađanja proleterijata< i za raspodelu u tom periodu >od svakog prema sposobnosima, svakom prema potrebi<. Opet opšte definicije.

Iako su većina tih partija, stranki i pokreta nastali još za vreme života Marksa i Engelsa interesantno je da se oni nisu uključili direktno u rukovođenje oslobađanja proletarijata od kapitalističkih okova, nego su pomagali pisanjem, diskusijama i kritikama.

Različiti pogledi se na početku javljaju kod socijaldemokrata i anarhista u pogledu vlasti, odnosno dolazk

partije na vlasti. Osnovne razlike su se naročito pojavile u pogledu diktature proletarijata po osvajanju vlasti čemu su se protivili anarhisti. Kasnije dolazi do sukoba u načinu osvajanja vlasti - izbornim ili revolucionarnim putem. Socijal-demokrati su se tu međusobno razišli, tako da su jedni bili za parlematarni način, a drugi za revoluciju, koji su i socijal-demokratsko ime partije promenili u Komunističku partiju. I tada se na pozornici pojavio novi Muhamed - Lenjin, koji je teoretski razradio proletersku revoluciju i praktično primenio u svojoj zemlji Rusiji. I tako se dogodila prva socijalistička revolucija 1917. godine i uzdrkala destruktivni svet kapitalizma preteći da će da pobedi manje ili više u svim zemljama sveta. Na kapitalističkim društvom se nadneo Damaklov mač. Za pedeset godina je više od trećine stanovništva zemlje bilo u navodnom socijalizmu, odnosno u real-socijalizmu. U međuvremenu je došlo do razilaženja u shvatanjima šta je socijalizam i pokušajima da se nametne shvatanje rukovodstva partije prve zemlje gde je pobedila socijalistička revolucija SSSR-a, svim ostalima, a naročito onim partijama koje su na vlast došle autentičnom revolucijom, a ne pomoću bajoneta Crvene Armije. Tako je došlo u Jugoslaviji do nekog samoupravnog socijalizma, kojega niko nikada nije ni objasnio šta je sem opštih fraza. Kina i Kuba kreću nekim svojim putem, ostali su morali milom ili silom da slede SSSR.

Umesto daljeg uzleta socijalizma u svetu nastupila je stagnacija i čim je u SSSR-u pokušalo sa reformom istog, pa se popustile stege koje su ga držale, taj navodni real-socijalizam se srušio kao kuća od karata. U isto vreme dolazi do rušenja jugoslovenskog samoupravnog socijalizma samo deset godina po

smrti vođe revolucije Tita. Ubrzo dolazi do rušenja i albanskog, najortodoksnijeg socijalizma. Kina, prelazi otvoreno u kapitalistički sistem sa komunističkom partijom na vlasti. Nešto slično radi Kuba i Vijetnam. Sve su ovo bile autentične revolucije. Od neautentičnih revolucija još se samo drži Severna Koreja.

Polom koji je nastao govori da NIJE UPOSTAVLJEN PRODUKCIONI ODNOS SOCIJALIZMA, VEĆ JE OSTAO PRODUKCIONI ODNOS KAPITALIZMA, GDE JE VIRUS-NOVAC UČINIO SVOJE - >NAŠAO PORE I RAZORIO DIRINGOVU KOMUNU<! Drugim rečima znači da je SOCIJALIZAM BIO VERA I POSTAO RELIGIJA, UMEŠTO DA JE POSTAO NAUČNI OSTAO JE UTOPIJA! Razlika između pravih vera i vere u socijalizam je samo u tome ŠTO JE BOG U SOCIJALIZMU BIO NA ZEMLJI PA JE NAROD MOGAO DA VIDI ŠTA PRIČA A ŠTA RADI. I tako su se izjalovile nade većine naroda i jednog dela inteligencije da će ljudsko društvo izvući iz destruktivizma, upostaviti čovečne odnose, i obezbediti SVAKOM ČOVEKU, ne samo opstanak, nego i olakšati i unaprediti isti. To je uspelo Islamu, odnosno Muhamedovom učenju. Opstanak svijetu se obezbeđivao zekatom, verskim porezom, a olakšanje i unapređenje opstanka muslimana glavarinom i zemljarinom - dankom od pokorenih.

Posle ovog poloma nema više snage koja bi bar obećavale da će obuzdati destrukciju i prevesti ljudsko društvo u generički oblik i jednom likvidirati stanje opšte pljačke. Budući da ova knjiga ima ambiciju da pokuša da stvori te snage koje će stvarno promeniti produkcionu odnos i koje će pokušati da spasi od destrukcije što se da spasiti, **to nas ovde interesuje šta je taj navodni naučni socijalizam pretvorilo u veru umesto u produkcionu odnos. Samo tim saznanjem može da se**

konkretno zna šta treba uraditi da se jednom ostvari čovečni produkcionni odnos i time da jednom konačno ljudsko društvo krene u generički pravac. Zašto nas to interesuje? Razlog je jednostavan: zato šta je taj navodni naučni socijalizam od svih dosada pokreta u tom pravcu izgledao najozbiljniji i što je konkretno pokušano da se sprovede pa se da konkretno analizirati. Autor knjige dosada nisam naišao na neku ozbiljnu kritiku koja bi bar pokušala da analizira real-socijalizam i kakve greške i zašto su nastale. Jedni se pitaju šta bi takvim humanizmom Marksa. Drugu veruju da je socijalizam kao ideja >samo ošamućen< i da će se uskoro opraviti. U bivšoj samoupravnoj Jugoslaviji prvi ozbiljni kritičar je bio M.Đilasa, pa A.Dragičevića i ovih dana D. Leković. Autor ne deli mišljenje >da je socijalizam samo ošamućen i da će se uskoro opraviti<. **Socijalizam je deskreditovan, uglavnom od strane navodnih nastavljača Marksizma, i kao ideja i kao produkcionni odnos koji to nikada nije ni bio. Kada nema ozbiljne kritike i analize, onda nema ni takvog autoriteta koji bi mogao da zaustavi tako veliku inerciju destruktivizma.** Destruktivizam je posle poloma real-socijalizma dobio još veće ubrzanje pa mu se inercija još povećala.

Da počnemo nekim redom:

1. Kriviti za to Marksa i Engelsa ne možemo jer se nisu bavili praktičnim organizovanjem pa nisu izveli ni jednu socijalističku revoluciju. Dakle, nisu osvojili vlast i tako nisu mogli da stvore produkcione odnose socijalizma.

2. Kriviti učenje Marksa i Engelsa može se samo utoliko što je od njihovih nastavljača, naročito od Lenjina, mnogo šta

nekritički preuzeto, pa prema tome se prišlo nenaučno problemu socijalizma.

3. Pretvaranje u dogme i kanoniziranje učenja Marksa i Engelsa od strane nastavljača poništava naučnost socijalizmu. U prethodnom izlaganju je bilo govora da su dogme i kanoniziranje elementi vere. I sam Marks i Engels je ukazivao da treba prići kritički njihovom učenju (i ne samo njihovom nego svačijem kako naučni principi zahtevaju). Da vidimo šta je kanoniziranao, odnosno dogmatizirano:

3.1. Uloga novca non olet (koji ne miriše) u socijalizmu nije uopšte obrađena, a najvažnija je za odnose u raspodeli i odnose između ljudi u razmeni. Marks, a naročito Engels, je više puta o toj ulozi govorio kritikujući utopiske socijaliste, a naročito kritikujući Diringa gde je rekao >da će taj komunizirani novac Diringa naći i najmanju poru i razoriti mu komunu u paramparčad< (slobodna intepretacija). **Nastavljači u SSSR-u su mislili ako ga proglase da je to >socijalistički novac<, uvedu plansku privredu i sva sredstva za rad postanu državna da će se taj non olet novac, ili kako smo ga krstili virus-novac, ponašati onako kako oni žele. Umesto da uvedu u razmenu novac olet (novac koji miriše), lični novac i time osnaže osnovnu teoretsku postavku socijalizma > od svakoga prema sposobnostima, svakome prema radu<, ostavili su Diringov >komunizirani novac< i napravili neku posebnu vrstu državnog kapitalizma u kojem se jednopartiska država u sve i u svašta mešala, naravno preko svojih predstavnika i organa.**

3.2. Zakon vrednosti, kojeg mnogi autori smatraju najvećim Marksovim dostignućem, proglašen je da deluje i u socijalizmu. Da ukratko vidimo šta je taj zakon bio za Marksa.

Pre svega je bio lepo ime za profit (korist) kako su ga zvali njegovi protogonisti, ili za pljačku kako ga mi zovemo. Marks je smatrao da je profit, odnosno višak vrednosti, motorna snaga u kretanju kapitala i kapitalističkog načina proizvodnje, kao i da je osnova zakona vrednosti, tj. da kapital uvek ide tamo gde je viša profitna stopa. Time je Marks suzio polje delovanja zakona vrednosti samo za kapitalistički način proizvodnje. Da ga je uopštio da profit nije samo motorna snaga kapitalističkog društva, NEGO DA JE I MOTORNA SNAGA SVAKOG ČOVEKOVOG PODUHVATA TJ. PREDUZETNIŠTVA (što u stvari i jeste) nezavisno od društvenog sistema, onda bi mogao da se tako izmenjeni zakon primeni i u socijalističkom društvenom uređenju. Jedino što bi se moralo u tom slučaju definisati šta je socijalistički način proizvodnje i obračun, i šta je u tom slučaju profit (korist). To na žalost nije urađeno od nastavljača, nego su oni jednostavno proglasili da je to u SSSR-u i njima sličnim režima privredni račun, a kod nas u bivšoj SFRJ da je to dohodovna stopa, ostavivši kapitalistički način obračuna - bilansnu metodu iskazivanje uspeha preduzetništva putem troškova - putem novčanih primanja i izdavanja. Tako je cilj kapitalističkog preduzetništva da što skuplje nešto proda, a što jevtinije nešto kupi, ostao i u navodnom socijalizmu. I tako umesto da se obračunska bilansna metoda iskazana pomoću troškova, iskaže pomoću utrošaka fizičkih stvari i rada, a dobijena korist (profit) kao rezultat uštede na tim utrošcima, nastavljena je pljačka pomoću menjanje cena kao u kapitalizmu i posebno menjanjem vrednosti novca - INFLACIJOM. Jedina je razlika u tome što se taj profit, ta pljačka ne zove više lepim Marksovim imenom višak vrednosti, već višak rada(?!), ili

ostatak dohotka u bivšoj SFRJ. Za shvatanje pretvaranje socijalizma u religiju, veoma je bitno objasniti šta je u suštini inflacija i tkz. višak vrednosti. Počecemo od viška vrednosti.

3.3. Višak vrednosti je drugo osnovno otkriće Marksa koji je dokazao da je prisvajanje neplaćenog rada OSNOVNI OBLIK KAPITALISTIČKOG NAČINA PROIZVODNJE i eksploatacije (čitaj-pljačke) koja se pomoću njega vrši čak i kada je radna snaga plaćena u punoj tržišnoj vrednosti. Isto tako je utvrdio da je to uzrok nagomilovanju kapitala. Ovde će biti govora samo o profitu kao jednom od oblika viška vrednosti.

Zašto to ne nazivamo ovde eksloatacijom, nego, pljačkom? Razlog je jednostavan. Za Marksa je radna snaga bila roba čiji je vlasnik čovek. Stupajući u radni odnos čovek ne prodaje sebe nego ulazi u neodgovarajuću razmenu na osnovu vlasništva nad svojom radnom snagom, i dobija manje pri raspodeli dobijene vrednosti od prodatog proizvoda gde je uložen i njegov rad. Prema tome je OPLJAČKAN, a ne iskorišćen - eksplotisan. Eksploatiše se raspoloživo bogatstvo radne snage, ali je razmenom pojedinac opljačkan silom državnog zakona jer nije dobio ono što bi mu pripadalo kao vlasniku radne snage kada bi svoj uspeh u kooperaciji iskazao pomoću utrošaka rada a ne pomoću troška radne snage.

Govoriti o višku rada je stvarno besmislica, pa ma od koga ona dolazila!!! Može se govoriti o manje plaćenju količini utrošenog rada, ili o višku radne snage, a o višku rada ne. Govoriti o višku proizvoda se može samo u slučaju kada proizvođači taj proizvod proizvode za svoju ličnu potrošnju, a višak ide u razmenu. Ostatak dohotka je obična igra reči:

umesto prihoda dohodak, umesto profita ostatak dohotka.

Ima još jedna skrivena pljačka koja se ne zove ni profit, ni višak vrednosti, ni višak rada, ni ostatak dohotka, a ista se ispoljava pod drugim imenom u metodologiji utvrđivanje uspeha preduzetništva i u kapitalističkim i nekada u navodno socijalističkim zemljama. A to je **amortizacija**, odnosno amortizaciona stopa. To je privid trošenja sredstva rada izražen u novcu, a koja su nabavljena iz neplaćenog rada radne snage. Znači AMORTIZACIJOM vlasnik radne snage se još jednom pljačka. (To je obrađeno u jednom ranijem delu gde je prikazano kako se devet puta pljačka vlasnik radne snage pa to nećemo ovde ponavljati.)

Za onog ko je u radnom odnosu sve jedno je kako se zove način proizvodnje kapitalistički, ili socijalistički, ili samoupravni, sve jedno je ko ga pljačka: kapital, država ili društvo, imaju li oni atribut kapitalistički, ili socijalistički, ili samoupravni ili ne. Prema tome ako se tvrdi da socijalizam u jednoj zemlji treba da reši problem pljačke a ne reši ga već ostane samo priča onih na vlasti, onda se on pretvara ne u utopiju već u veru, u čudeš da će pljačka da se reši sama po sebi.

3.4. O INFLACIJI ima mnogo teorija, koje, uglavnom, izbegavaju da definišu suština te pojave. Marks i Engels nisu obradili kao posebnu pojavu u kapitalističkom načinu proizvodnje iako su imali skoro sve elemente: papirni novac sa navodnim pokrićem u zlatu, akcije kao prividni kapital, državne obaveznice i uopšte obaveznice. Opadanja vrednosti novca su, uglavnom, pripisivali višoj produktivnosti u proizvodnji zlata tj. manjem utrošku rada za dobijanje zlata koje je do

skoro bila garantovana podloga novca.

Inflacija je, prema opštoj definiciji, poremaćaj u datom odnosu robnih i novčanih (kupovnih) fondova, koja se ogleda u OPŠTEM PORASTU CENA. Drugim rečima sveopšta pljačka sviju, svi su opljačkani i najsiromašniji i najbogatiji. Dok je profit pljačka, uglavnom, unutar neke organizacije, dotle je povećanje cene pljačka i unutar i izvan te organizacije. To je PERMANENTNA POJAVA SVUDA GDE VLADA KAPITALISTIČKI NAČIN PROIZVODNJE. Prema tome može slobodno da tvrdi da je to jedno od glavnih svojstva tog načina proizvodnje - zakonitost. (Kako ta zakonitost nastaje i deluje bilo je govora u jednom ranijem izlaganju pa se ovde neće ponavljati.) Državna uprava je ubrzava ili usporava ali je ne želi da likvidira. Ostavljajući mogućnost inflacije u navodnim socijalističkim državama, inflacija je postala i svojstvo socijalizma (ne socijalističkog načina proizvodnje jer on nije nigde i nikada postajao) pa je plaćkanje pomoću inflacije ostalo. Socijalistički način proizvodnje koji bi počivao na profitu na osnovu utrošaka I NA RAZMENI DOBARA PREMA TIM UTROŠCIMA, S TIM NAČINOM OBRAČUNA USPEHA PREDUZETNIŠTVA PRELAZI U DEFLACIJU - konstatno smanjivanje cene dobara i usluga. Toga se jedno vreme držali u bivšem SSSR-u, ali metodom obračuna pomoću troškova pa je to moralo da propadne. U bivšoj SFRJ, gde je samoupravljanje proglašeno kao SOCIJALISTIČKI način proizvodnje, a ne metodom kojom se nešto postiže, na početku je bilo čak suđeno direktorima koji su povišavali cene pod optužbom da krše princip socijalizma - višu produktivnost i time permanentno smanjenje cene. Da, samo na početku, posle je virus-novac učinio svoje, a većini je ostalo samo da veruju da

će socijalizam jednom u dalekoj budućnosti da pobedi pljačku preuzetu iz kapitalizma i da će nestati destrukcija.

3.5. O DRŽAVI i njenoj ulozi je relativno malo pisano od strane Marksa i Engelsa, a naučno obrađeno ništa. Naučnu obradu države držeći se, uglavnom, mišljenja Marksa i Engelsa obradio je njihov nastavljač Lenjin. Ono što je najglavnije u tom pisanju, a i u naučnoj obradi Lenjina, je to da se smatra da država do i u kapitalizmu je država nasilja i da kao takva treba da odumre i da preuzme proizvodnu - ekonomsku funkciju, tj. da reguliše stvari: planiranje, utvrđivanje društvenog utroška rada za proizvode i način raspodele.

Kako doći do takve države prvi preduslov je osvajanja vlasti od strane radničke klase i zavođenje diktature proletarijata. Kako osvojiti vlast i zašto baš od radničke klase? Čemu služi zavođenje diktature proletarijata? Da idemo nekim redom.

3.5.1. **Osvajanje vlasti** po Marksu i Engelsu je moguće tek onda kada radnička klasa - proleterijat postane većina u jednoj zemlji i politički se organizuje. To praktično znači da je osvajanje vlasti jedino moguće u industrijski razvijenim zemljama. Pretpostavljali su mogućnost pobeđe parlamentarnim putem, ali nisu verovali da će to uspeti, tj. da će kapitalistička državna klasa na vlasti dobrovoljno sići. Pogotovo što ima policiju, žandameriju i vojsku. Dalje su pretpostavljali da ta revolucija treba da obuhvati sve zemlje sveta, i da je socijalizam u jednoj zemlji nemoguć zbog međudržavne trgovine - neko će biti opljačkan. Bilo kako bilo, prva pretpostavka za uvođenje socijalističkog načina proizvodnje je osvajanje vlasti i to baš od radničke klase.

Zašto su smatrali da to mora da bude radnička klasa? Zbog toga što je to najbrojnija klasa, najrevolucionarnija jer nema šta izgubi sem goli život. Time je ideja socijalizma, ideja da se porekine sa destruktivizmom društva i krene natrag u generičko društvo, borba za njeno sprovođenje svedena na jednu klasu, na proletarijat, a velika većina ostalih građana takvim stavom isključena i ako su bili isto tako pljačkani od strane kapitala, odnosno kapitalističkog produkcionog odnosa. Što neko morao da radi fizički i da ima crne ruke, a drugi da radi intelektualno u kancelariji i ima bele ruke, je kriva podela rada. Svi, ili gotovo svi, u jednoj zemlji obavljaju neku funkciju koja je potrebna državi, odnosno društvu, i svi su, manje ili više, od jedne manjine opljačkani. Drugo je pitanje da li te funkcije trebaju i toliki broj zaposlenih u istim ako bi se uveo socijalistički način proizvodnje.

Zanemareno je da radnička klasa nema svoju inteligenciju, a postojeća inteligencija, po pravilu, služi klasi na vlasti. Rezultat toga malo se intelektualca bavilo oslobođenjem ljudskog društva od destrukcije i pljačke, razrađujući naučno socijalističko društvo i negov način proizvodnje i praktičnim sprovođenjem saznanja. I sam Marks i Engels se nisu mnogo bavili praktičnim sprovođenjem svojih saznanja nego su zaključili, ali više prorokovali, da ljudsko društvo ide u socijalizam. Kao što smo videli da je taj socijalizam sa njihove strane samo opšte fraze, ostavljene nastavljačima na slobodno tumačenje, pa smo došli do preko dvesta definicija socijalizma! Kako su ti nastavljači nastavili je danas potpuno jasno - vraćanjem tih >socijalističkih< zemalja i zvanično u kapitalizam.

To malo intelektualaca koji su se bavili sa nastavljanjem

učenja Marksa i Engelsa su se razdelili na samom početku organizovanje proletarijata u više frakcija tumačenjem šta su hteli Marks i Engels. Da još jedno zaključimo da su Marks i Engels TEORETIČARI SAMO KAPITALIZMA i da njihov opus iznosi preko 200.000 strana, u kojem bi se o oni teško snalazili. Praktičaru ne treba teorija zašto je nešto takvo i prednosti jednog ili drugog, nego šta treba da uradi. Takav jedan praktičar koji je iz tog opusa uspeo da neke stvari razreši, naročito o mogućnosti dolaska na vlast partije radničke klase samo u jednoj zemlji i time do pobeđe socijalističke revolucije je bio Lenjin.

Lenjin je prikinuo dilemu ostavljenu od Marksa i Engelsa o mogućnosti sprovođenja socijalističke revolucije samo u jednoj zemlji jer je uspeo da je ostvari u Rusiji. Time je socijal-demokrate i anarhiste potisnuo na sporedni kolosek, oduševio ono malo intelektualaca koji su uviđali destrukciju postojećeg ljudskog društva i sveopštu pljačku, pobudio nadu opljačkanim po celom svetu i uzdrmao u temelju kapitalističko društvo. Lenjin je bio dobar teoretičar, a još bolji praktičar, pa je razradio teoretski kako doći do vlasti: stvoriti jaku i disciplinovanu partiju od radnika i seljaka, mobilisati ih odgovarajućim parolama kao što su - fabrike radnicima, zemlja seljacima, vlast sovjetima (savetima) radnika i seljaka - zatim preko buržoške revolucije odmah preći na socijalističku. Razradio je šta bi socijalistička država bila, ali nije razradio šta bi bio socijalistički način proizvodnje, a o komunističkom i da ne govorimo. Verovatno se i sam iznenadio pobeđi revolucije. Zbog toga se odmah suočio sa problemima kako organizovati proizvodnju u jednoj zemlji koja je po

industrijskom razvoju tada bila peta industrijska sila u svetu, ali je imala veliki broj seljaka, pored toga je još bila u polufeudalnim odnosima i imala dosta sitnih sopstvenika. Na početku zavodi tzv. ratni komunizam, razmenu bez novca. Kako je zemlja bila još u odbrani od unutrašnjih i spoljašnjih kontrarevolucija, to je industrijska proizvodnja bila uglavnom ratna, pa sa seljacima nije imalo šta da se razmenjuje. A ni oni sami nisu imali šta da razmenjuju zbog niskog prinosa i tek formiranih bezzemljaških sitnih poseda, pa je zemlja gladovala (smatra se da je 12 miliona poginulo u revoluciji i više od tog broja umrlo od gladi). Lenjin pravi zaokret i uvodi NEP, novu ekonomsku politiku, kapitalistički način proizvodnje. Za isti je rekao da je korak unazad da bi sutra bilo dva unapred. Znajući kako da mobilize narod to je izbacio parole : ko ne radi ne mora ni da jede, elektrifikacija plus sovjetska vlast= komunizam, socijalističko takmičenje umesto konkurencije i sl. Uveo je i kulturnu revoluciju, koju će kasnije Mao Ce Tung da imitira. Cilj te revolucije je bio da se izobrazu radnici i seljaci i tako da se dođe do socijalističke inteligencije, jer Lenjin nije mnogo verovao nasleđenoj inteligenciji iako je i sam bio intelektualac. Lenjin je udarila moždana kap ubrzo po ranjavanju u atentatu pa se oduzeo. Brzo je posle toga i umro, pa se ne zna šta bi on dalje uradio na uvođenje socijalističkog načina proizvodnje, odnosno socijalističkog produkcionog odnosa. Da li je Lenjin znao šta je socijalistički način proizvodnje descendentno o tome je teško tvrditi. Ali iz nekih njegovih radova iz tog vremena izgleda da mu je to bilo jasno.

Ovde je napravljena greška u zaključku Marksa i Engelsa tvrdnjom da je samo proletarijat taj koji treba da skrene

ljudsko društvo sa destrukcije. **Ako se to želelo ili želi, onda treba sve ljude jedne zemlje pozvati u borbu protiv destrukcije, a uopšte i celu čovečju vrstu. Trebalo je biti jasan da bez inteligencije, koja treba da bude nosilac organizacije borbe protiv destruktivnosti i pljačke postojećeg društva, nema pobede, odnosno osvajanje vlasti revolucionarnim ili parlamentarnim putem, i time stvaranje uslova za prevođenja celokupnog ljudskog društva na generički - čovečji kolosek, na socijalistički način proizvodnje.** Kao što vidimo osvajanje vlasti je SAMO PRETPOSTAVKA DA SE MOŽE OSTVARITI SOCIJALIZAM, A NE NEKA GARANCIJA DA ĆE U TOJ ZEMLJI TIME NASTATI SOCIJALIZAM.

3.6. **Diktatura proletarijata** rezultira iz ranije pretpostvke o ulozi proletarijata u uvođenju socijalističkog načina proizvodnje. Dakle to jedna od Marksovih i Engelsovih pretpostavki, koje je Lenjin nekritički preuzeo i razradio. Kao parola lepo zvuči SVA VLAST RADNICIMA I SELJACIMA, a DIKTATURA PROLETARIJATU?! Kada postoji diktatura onda mora da postoji i onaj kome je namenjena. To je TEORETSKI BILO NAMENJENO BURŽOAZIJI. TJ. KAPITALISTIMA, A PRAKTIČNO SVIMA KOJI SE ZBOG NEČEGA SUPROTSTVLJAJU REČIMA ILI DELOM TOJ DIKTATURI.

Zamisao kako će se ostvariti ta diktatura je išla preko partije proletarijata koja će ovako ili onako doći na vlast, odnosno preko njenih organa: birokratije, policije, žandamerije i vojske. **I tako se pokret proleterijata za svoje oslobođenje pretvorio u porobljavanje drugih, odnosno u despotiju. Deviza >Proletarijat ne može sebe osloboditi dok ne oslobodi poslednjeg čoveka< je ostala nažalost samo deviza i poruga onima na vlasti. Socijalizam, što i sama reč znači,**

umesto da je postao za sve u jednom društvu jednako dostupan (teoretski je odmah na početku bio dostupan većem delu društva) u praksi se suzio samo na klasu na vlasti, tj. na partisko rukovodstvo navodne partije proleterijata. U real-socijalizmu oni su stvarno bili u socijalizmu, a neki čak i u komunizmu. Da vidimo kako je to teklo sa posebnim osvrtom na >nestanak<, odnosno >odumiranje< države.

U Antidiringu je Engels utrošio čitavo jedno poglavlje o ulozi sile u društvu, da bi u poglavlju o Socijalizmu na jednom mestu rekao >da je revolucija poslednje nasilje<. To drugim rečima znači kada se osvoji vlast nastupa posle toga period saradnje i međusobnog dogovaranja, a ne nasilja. Nažalost baš se ovo zadnje desilo - nasilje je postala praksa >socijalizma<. Već smo ranije rekli da nije određeno kako se prelazi iz kapitalističkog u socijalističko društvo, odnosno iz kapitalističkog načina proizvodnje u socijalistički. Kako će se to dogoditi nije konkretno ništa određeno od strane marksista. Nigde ili skoro nigde nema šta i kako treba >taj grobar kapitalizma< da promeni, odnosno da >sahrani< kada osvoji vlast. ŠTA JE SOCIJALIZAM, ŠTA JE SOCIJALISTIČKI NAČIN PROIZVODNJE, ŠTA JE PRELAZNI PERIOD DEFINISAN KAO NIŽA FAZA KOMUNIZMA, ŠTA JE REVOLUCIONISANJE MORALA, ŠTA JE OD SVAKOGA PREMA SPOSOBNOSTI - SVAKOME PREMA RADU, ŠTA JE TO RAZVIJANJE SPOSOBNOSTI SVAKOG POJEDINCA I SL. ostalo je nepoznanica kada se osvojila vlast. **To je bio neki ideal kome bi ljudsko društvo težilo, dakle neka vrsta religije.** I tako je >saznanje< do koga su došli Marks i Engels koristeći se istoriciskom metodom kretanja ljudskog društva, a koje su nastavljači nekritički preuzeli, >saznanje< da je socijalizam sledeće etapa razvoja

ljudskog društva, je postalo plod njihove subjektivne želje da se oslobode PROLETERI - ljudi najviše pogođeni kapitalističkim načinom proizvodnje. **Kakav je to produkcionni odnos >proleterijat grobar kapitalizma<?! Koji je od svih tih dosada poznatih načina proizvodnje imao svoju teoriju i praktične planove šta treba uraditi i kako? Nijedan, stohastistički su se razvijali, gde je glavni argument bilo oružje - onaj ko pobedi nametao je svoje uslove.** I tako se došlo do destruktivnog društva koje je sada trebalo pretvoriti ili na lep, ili grub način, u generičko. Zato nije dovoljna samo pobeda na izborima ili u revoluciji, već i znanje šta i kako treba promeniti. Proglašenje da sve dosada ništa nije valjalo, a u stvarnosti napraviti samo neke modalitete kapitalističkog načina proizvodnje dodavajući im sada samo epitet socijalistički, ili samoupravni, ne stvara socijalistički način proizvodnje od kapitalističkog već njegovo delovanje prikriva. **I tako se umesto nametanja uslova kooperativnog privređivanja sviju članova društva i uvođenja odgovarajuće razmene dobara novcem olet (koji miriše, ili današnjim jezikom >opranim novcem<), nametnula se vlast partije. Tako je partija preuzela ulogu >boga< na zemlji i počela da kažnjava nevernike koji nisu verovali propovedima novih popova sada socijalističke religije i crkve, propovedima da će se ostvariti na zemlji >carstvo božje - raj< samo sada kao >socijalističkio carstvo i raj<.**

Da će to da se desi ukazivano je Marksu i Engelsu još za života od strane nekih kritičara. Oni su im ukazivali da stvaraju crkvu od socijalizma. Tu kritiku su Marks i Engels odbijali, ali je praksa pokazala da su ti kritičari bili ipak u pravu. Isto tako su Marks im Engels odbili kritiku anarhista

da će partija na vlasti da se izrodi u despotiju. Da se to zbilo danas nam govori praksa. Kada je partija došla na vlast od socijalističke religije nije ništa ostalo, slično kao i kod, na pr., hrišćanske religije kada je došla na vlast. **Ideali i ideje su nestale - vlast je bila glavna, a naročito ono što ta vlast donosi: položaje, privilegije, vladanje drugima i sl.** Mi u Evropi bar znamo šta se sve kroz istoriju od te tako čovečne vere kao što je hrišćanstvo događalo, tako da je izvorno ostao samo epitet - hrišćanska. Sve, pa i crni đavo je postojao hrišćanin, davajući mu samo taj epitet, a ne menjajući suštinu. Tako se je rodila diktatura crkve, inkvizicija i sl. Nešto slično se dešava i sa >marksizmom< po preuzimanju vlasti od marksitičkih popova - diktaturu sada preuzima >marksizam<, odnosno oni koji su preuzeli vlast u ime socijalizma i toj vlasti prilepili na rep epitet - socijalistička. Ako diktatura proletarijata ima nekog opravdanja, onda ga može tražiti u nastavku crkvene diktature, samo sada socijalističke crkve.

Kao što smo videli kroz prikaze tih istoriskih načina proizvodnje u II-gom i III-ćem delu knjige, da su ljudi držeći je čoporske etike i morala bili u SOCIJALIZMU već u rodu i plemenu. **Da su pojedinci - Džingis Hani, vođe, htele, naglašavam htele, ništa im nije smetalo da daljom podelom rada dignu visoku produktivnost, čak i višu od današnjeg industriskog društva, ostavljajući i dalje socijalističko (čitaj - čovečno) obeležje društva. Dakle, gledajući teoretski ništa im nije bio potreban ni feudalizam, ni robovlasničko društvo, pa i današnji kapitalizam.** Prema tome postavke >da krvari jedno društvo koje umire, krvari ono što se rađa< i >da se ne mogu preskočiti etape u razvijaju ljudskog društva<

delimično su tačne za ono što se zbilo u prošlosti. Krvarila su plemena kada su osnivani feudalni i robovlasnički odnosi. Kada je osnivan kapitalistički način proizvodnje nije bilo takvog krvarenja - vlast je ostvarena, uglavnom, parlametarnim putem, ili odlukom samih feudalaca kao u što je bilo u Japanu. Krvarali su plemena i feudalne države kada je kod njih nasilnim putem - osvajanjem, nametnut kapitalistički odnos sa strane, kao napr. u Americi, i Južnoj i Severnoj, u Africi, u Aziji. Rekli smo da je Francuska revolucija BILA SOCIJALNA, da ne kažemo socijalistička, pa ćemo je ubrojati sa ostalim tkz. socijalističkim revolucijama, koje su sve bile krvave.

Teror koji su zaveli u Francuskoj revoluciji da bi ostvarili neku etiku i moral revolucije, govori u prilog ovom zaključku, jer nisu imali produkcionni odnos nego neko verovanje - VERU. **Kao svaka vera morala je i ova da propadne pred nasleđenim načinom proizvodnje, ovde kapitalističkim. STVOREN JE IDEAL KOJEM SE TEŽILO DA SE PRILAGODI DRUŠTVO, umesto da se promeni ono što to društvo (ne samo to nego ma koje društvo) čini asocijalnim - nečovečnim.**

Umesto težnje da se društvo prilagodi nekom idealu **trebalo je promeniti oblik i stanje u ljudskom društvu** koji ga čine asocijalnim tj. destruktivnim. Kakav je oblik i stanje u ljudskom društvu? **Destruktivni oblik i stanje opšte pljačke koje je nastalo od pojave podele rada i uvođenjem novca u razmenu.** Kako se to društvo destrukcije pretvara u GENERIČKI OBLIK I STANJE OPŠTE KOOPERACIJE? Veoma jednostavno: treba samo OBRAČUN PROFITA - KORISTI, POMOĆU TROŠKOVA ZAMENITI OBRAČUNOM POMOĆU UTROŠAKA i preći sa INFLACIJE NA DEFLACIJU. TIME BI KORIST KOJU IMA POJEDINAC I NJEGOVA ASOCIJACIJA POSTALA

KORIST SVIJU. Tome treba prilagoditi samo obračunavanje uspeha od pojedinca do najviše asocijacije. Još bi trebalo garantovati osnovno pravo čoveka na rad koje je bitno za opstanak njegovog biološkog sistema, kao i za olakšanje i unapređenje istog. Primenjena metoda bi bila samoorganizovanje. A ZA TO NIJE POTREBNA NIKAKVA DIKTATURA, DOVOLJNO JE I SAMO OSVAJANJE VLASTI.

Osvajanje vlasti može da bude bez krvi, ali onda treba jasno reći da se stečeni novac na dosadašnji način obračuna nikome ne oduzima. Vlasništvo nad sredstvima za proizvodnju se prenosi na sve one koji rade sa njima i u njihovom posedu je sve dok DOK NA ISTIM RADE. Raspodelu uspeha u preduzetništvu vrši se pomoću utrošaka. Isto tako naglasiti da je OSNOVNO BOGATSTVO DRUŠTVA I POJEDINCA SLOBODNO VREME, koje im daje razvijena produktivna snaga pojedinca. I naravno pozvati sve državljane da se za jedno takvo društvo bore, ne preteći nikom što je imao kakve koristi od prethodnih odnosa iz proizvodnje. **Treba samo udariti tačku na takav način prisvajanja i dati nov način prisvajanja, i garanciju da ničiji opstanak, olakšanje i unapređenje opstanka neće biti ugroženo.** O tome će biti više reči u V-tom, zadnjem delu knjige.

Šta se time dobija? Prvo država se veoma jednostavno pretvara iz države nasilja, pa i iz države diktature proletarijata, u državu saradnje - kooperacije. Država postaje asocijacija njenih građanja, od rođenja pa do smrti. Umesto da bude jednom majka a drugom maćeha, ona je svima majka, ili bolje reći država postaje JEDNA VELIKA PORODICA!

Šta se desilo u Rusiji naročito posle smrti Lenjina. Diktatura proletarijata se izrodila u diktaturu partije, a

diktatura partije u diktaturu pojedinaca, tako da su se ovi digli iznad celog društva i bili moćnici veći i od Džinkis Hana. I teško onom ko se ne pokori tom Džinkis Hanu! Sve može da izgubi pa i život. I TAKO SE IDEAL SOCIJALIZMA PRETVORIO U VERU ČIJI JE **BOG** BIO NA ZEMLJI, KOJI JE NEVERNIKE LAKO SLAO U NEBESKI RAJ, KADGOD BI SE BUNILI PROTIV NJEGOVOG OVOZEMALJSKOG >RAJA<. I TO SVE ZAHVALJUĆI MARKSIZMU TJ. NJEGOVIIM NASTAVLJAČIMA.

Da se razumemo za ono što se desilo u real-socijalističkim zemljama Marks i Engels ne snose krivicu, već oni koji nisu prihvatili kritički njihovo ostvarenje. Pogotovu što nastavljači nisu pregledali neobjavljena dela Marksa i Engelsa gde su izmenili više svojih ranijih zaključaka. Na pr. da su ti nastavljači istražili Marksov rukopis Grundrise bilo bi im mnogo šta jasnije. O tome je bilo reči u II-gom delu, kod razmatranja Čoveka u industriskom društvu - u realsocijalizmu (str.335) pa ovde nećemo ponavljati.

Ukratko sve je to rezultat teorije O DIKTATURI PROLETERIJATA i navodne potrebe da se održi oblik postojeće države zbog ugroženosti te diktature.

3.7. Da **podela rada** u socijalizmu odnosno u komunizmu mora da nestane, a time i protivrečnosti između umnog i fizičkog rada, između sela i grada i između rada i kapitala, je tvrdnja Marksa i Engelsa bazirana na osnovu njihovog materijalističkog (istoriciskog) shvatanja istorije ljudskog društva. Ta tvrdnja je potpuno neodrživa, a da bi videli zašto, pogledajmo tu tvrdnju kod Engelsa na primeru iz Anti Diringa (poglavlje: Iz teorije):

>Materijalističko shvatanje istorije polazi od postavke

da proizvodnja, a uz proizvodnju i razmena proizvoda, čini temelj svakog društvenog poretka; da u svakom društvu koje se javlja u istoriji, raspodela proizvoda, a sa njom i socijalna rasčlanjenost na klase, zavisi od toga šta i kako se proizvodi, i kako se vrši razmena proizvoda. Prema tome, krajne uzroke svih društvenih promena i svih političkih prevrata ne treba tražiti u glavama ljudi, u njihovom sve boljem razumevanju večite istine i pravde, nego u promenama u načinu proizvodnje i razmene; ne treba ih tražiti u FILOZOFIJI, nego u EKONOMIJI date epohe. Kada se počne buditi saznanje da su postojeće društvene ustanove nerazumne i nepravične, da je razum postao besmislica, a dobročinstvo mučenje, to je samo znak da su se u metodama proizvodnje i u oblicima razmene postepeno izvršile promene s kojima više nije u skladu društveni poredak skrojen prema ranijim ekonomskim uslovima. A s time je ujedno rečeno da se i sredstva za uklanjanje otkrivenih zala moraju nalaziti - više ili manje razvijena - u samim promenjenim ekonomskim uslovima. Ta sredstva ne treba IZUMITI iz glave, nego ih treba OTKRITI u postojećim materijalnim činjenicama proizvodnje.<

Ovu tvrdnju Engels dalje razvija sa pitanjem >Kako, prema tome, stoji stvar s modernim socijalizmom?< Opisuje kako je razbijen feudalni poredak i kako je na njegovim razvalinama stvoreno građansko društveno uređenje: CARSTVO SLOBODNE KONKURENCIJE, SLOBODE KRETANJA, RAVNOPRAVNOST VLASNIKA ROBE I SVIH OSTALIH GRAĐANSKIH DIVOTA! Dalje tvrdi da razvijajući svoj način proizvodnje (kapitala), krupnu industriju, dolazi taj način proizvodnje u konflikt sa vlastitim ogradama, zbog toga što su >nove produktivne snage već prerasle buržoaski oblik njihovog iskorišćavanja, i taj konflikt između produktivnih

snaga i načina proizvodnje nije neki konflikt koji su ljudi izmislili, kao, recimo, konflikt između čovekovog naslednog greha i božanske pravde, nego on postoji u činjenicama objektivno, izvan nas, nezavisno od volje i postupanja čak i onih koji su ga prouzrokovali. MODERNI SOCIJALIZAM NIJE NIŠTA DRUGO DO MISLENI REFLEKS OVOG STVARNOG KONFLIKTA, NJEGOV IDEJNI LIK U GLAVAMA NAPRIJE ONE KLASE KOJA POD NJIM DIREKTNO PATI, RADNIČKE KLASE (Kurziv B.D.).< Dalje daje odgovor u čemu je taj konflikt: Industriskom revolucijom se naglo razvila produktivna snaga primenom mašina i daljom podelom rada, tako da je pojedinac više nije mogao da kaže >ovo sam ja napravio, to je moj proizvod<. Proizvod je postao delo mnogo ljudi - znači pojedine operacije su podelom rada postale, po Marksu i Engelsu, >društveni činovi<, a tako dobijeni proizvod >društveni proizvod<.

Pre nego nastavimo da vidimo šta se ovde pod epitetom >društveni< podrazumeva. Ovde, po meni, ako je dobro prevedeno na srpskom jeziku >društveni<, može da znači samo u smislu >kooperativan<. (Ranije smo se zadržali na pojmu društveni pa se sada nećemo na tome zadržavati. Svaki rad na proizvodnji ma čega ne samo za sebe već i za drugog, je >društveni čin<, a takva proizvodnja, bilo pojedinca ili grupe pojedinaca u podeli rada, je uvek društvena. Dakle, možemo govoriti samo o ždruženom radu - o kooperaciji, pa ćemo tako podrazumevati u daljem izlaganju epitet >društveni<.)

Protivrečnost se po Marksu i Engelsu pojavljuje zbog toga što taj kooperativni proizvod prisvaja vlasnik kapitala uloženog u tu proizvodnju, a ne oni koji su ga proizveli. Da li je to akcionarsko preduzeće ili neko drugo, to za takvo

prisvajanje nije bitno, ono postoji. I to postojanje je prema njima >čitava kolizija današnjice< tj. kapitalističkog načina proizvodnje. Sa sve većim uvođenjem tog načina proizvodnje po njima je **> morala sve jasnije izlaziti na videlo i nespojivost društvene (čitaj=kooperativne) proizvodnje s kapitalističkim načinom prisvajanja< (kurziv Engelsa)**. Kapitalistički način prisvajanja, kao što smo ranije rekli, je na osnovu vlasništva nad kapitalom uloženim u ma kakvo preduzetništvo, a ne na osnovu utrošenog rada. Ta protivrečnost je dovela, po njima, do pojave suprotnosti između >proleterajita i buržoazije<, pa dalje da je >izgubljena vlast nad vlastitim društvenim (čitaj - kooperativnim) proizvodima<.

Analizirajući dalje te probleme kroz probleme proizvodnje u pojedinačnom, ili u kooperativnom, ili induvidulanom preduzetništvu, dolaze do zaključka da taj kapitalistički način proizvodnje je u konfliktu sa produktivnim snagama društva i da zbog toga treba da ode sa scene. Sa te scene treba da ga skine proleterska revolucija.

Bilo kako bilo, te njihove teoretske zaključke je negirala stvarnost. KAPITALISITČKI NAČIN PROIZVODNJE NE SAMO DA NIJE SKINUT SA SCENE, VEĆ JE JOŠ I OJAČAO, POSLE STO GODINA OD SMRTI ENGELSA. I ne samo da je ojačao nego se i utvrdio zbog poloma navodnih socijalističkih zemalja.

Gde su i zašto su pogrešili u svojim teoretskim zaključcima? Zašto se desilo kod njih ono što su tako jako uvek naglašavali >da sredstva za rešenja zala ljudskog društva ne treba izumiti iz glave, nego ih treba pomoću glave otkriti u materijalnim činjenicama proizvodnje< ? Odgovor na ovo zadnje pitanje je veoma težak, ali je ljudski da se pogreši, ali i uči

na greškama. Da vidimo gde su pogrešili.

Prva greška je zaključak da ne treba krajne uzroke tražiti u glavama ljudi, nego u promenama načina proizvodnje i razmene, odnosno ne u filozofiji nego u ekonomiji. Da vidimo kako tu stoje stvari.

Da počnemo od načina proizvodnje. Da je tu glavna podela rada je jasno Marks u Englesu. Engles o tome u Anti -Diringu u odeljku 3. Proizvodnja, kaže: >Osnovni oblik sve dosadašnje proizvodnje jeste podela rada, s jedne strane, u društvu, s druge strane, u svakoj pojedinačnoj privrednoj ustanovi.<

Uopšte, život u zajednici - u čoporu dalekog ljudskog pretka bazirao je na snazi skupnog delovanja svih individua i tu je načela prva podela rada. Jedan je bio zadužen da vodi o tome računa. Druga podela rada je nastala zbog promene načina ishrane, odnosno zbog promena uslova za svoj opstanak. To je trenutak kada je čovek krenuo u menjanju svojih prirodnih uslova. **Od tog vremena pa do današnjih dana način proizvodnje podelom rada je ostao nepromenjen.** Taj način proizvodnje se neće nikada promeniti pa ma koje društveno uređenje mi napravili, osim ako ne izmenimo sve svoje gene i stvorimo nekog individualistu takve osobine da je sam sebi dovoljan, a to znači ako je vrastimo na nivo amebe. Prema tome **MATERIJALNA ČINJENICA JE PODELA DELA!**

Kapitalistički način >neprekidno revolucioniše<, kažu Marks i Engels, sredstva rada, odnosno stalno vrše neku podelu rada koji bi im donosila višak vrednosti, odnosno >oplođavala kapital<. **Prema tome tvrdnja da je kapitalistički način proizvodnje u konfliktu sa produkcijom, može da se održi samo za granu proizvodnje gde je nastala hiperprodukcija.**

Međutim, oni koji upravljaju takvim načinom proizvodnje, nisu ni glupi ni neumni, pa pronalaze načina da i dalje žive, i smeju se >socijalistima, komunistima, anarhistima i sl.< koji očekuju njihovu propast.

Prema tome socijalizam nema šta da traži u pogledu podele rada, a najmanje proglašavati da će da se ukine, zbog svoje nehumanosti. Podela rada potrebna za proizvodnju dobara i usluga, povećanje produktivne snaga pojedinca u društvu je neminovnost svih sistema, pa i kapitalističkog i socijalističkog, ako ga neko ostvari. I kada se bude preuzela vlast većina funkcija će ostati, tj. postojeće podela rada će se menjati samo u količini potrebnog rada, odnosno po broju uposlenih. Tu ima socijalizam prednost ako bi se ostvario, jer mnoge funkcije će nestati zbog promenjenog produkcionog odnosa.

Produkcionih odnosa, dakle nastaju, iz podele rada, a razmena dobara na osnovu tih produkcionih odnosa NASTAJE IZ GLAVE. RAZMENA JE STVAR ETIKE I MORALA! Drugim rečima je stvar FILOZOFIJE TOG DRUŠTVA. Da prvi muškarac nije prvom podelom rada, stočarstvom, proizveo više hrane nego što se lovom dobijalo, već da je to bila žena u poljoprivredi, onda ne bi bila porobljena žena nego muškarac. **Podela rada je načela da razbija ubeđenje u snagu kooperativnog delovanja, pretvarajući je u prividnu snagu individualiste. Ono što je osnova žive materije da se reprodukuje, što to nose svi oblici te žive materije, a čovek još da to ostvaruje svojim destruktivnim delovanjem, uništavajući druga živa bića, polako je počelo da se vraća u svoj prvobitni stadijum. Sa razmenom, koju je omogućila podela rada, počelo je bogaćenje pojedinaca,**

roda i plemena, stvorio se NOVAC, i počela je tregedija ne samo čoveka kao vrste nego cele prirode. Prema tome nema šta da se traži od ekonomije da je ona uzrok nastalih odnosa, jer ekonomija znači način proizvodnje nečega i način raspodele proizvedenog. **Dosada se način proizvodnje putem podele rada nije menjao, a i način raspodele koji se kroz ljudsku istoriju ostvarivao pa se i dan-danas se ostvaruje SILOM.**

Da je >čovekova glava kriva< i sam čovek za nastalu destrukciju u ljudskoj vrsti, posvetio sam celo prethodno izlaganje, naročito prva dva dela. Da vidimo šta se dešava i šta se i dan-danji dešava, moralo se poći od osnovnih uzroka, tj. od programa koji nosi živa materija. Kroz razvojni put te žive materije, kroz njene organizacione oblike vidi se da su se ta dva pravca borila - destruktivni i generički. Do pojave čoveka je preovladavao je GENERIČKI PRAVAC, DANAS ČOVEK PRETI DA ĆE GA UNIŠTITI BAR U VIŠIM ORGANIZACIONIM OBLICIMA. TA ANALIZA GOVORI DA ČOVEK SA SVOJOM DANAŠNJOM SVEŠĆU, ODNOSNO DA UČENI LJUDI - INTELIGENCIJA, MOZAK DANAŠNJEG DRUŠTVA, TREBA DA POKUŠA DA SKRENE OVO DRUŠTVO U GENERIČKI PRAVAC I DA POKUŠA DA SE SPASI ŠTO SE MOŽE SPASITI.

Zašto su Marks i Engles, za razliku od socijalista utopista, izbegli da daju konkretni predlog šta treba u postojećem kapitalističkom načinu proizvodnje promeniti još sem vlasti, drugog opravdanja nema sem da ne žele da nešto teoretski obrade što ne postoji. Ali nisu se bojali prorokovanja na bazi pogrešnog teoretskog zaključka o kretanju razvoja ljudskog društva da ono mora da pređe u socijalizam. Dakle, da su napravili konkretno šta treba promeniti u društvu da bude čovečno a ne razbojničko, bilo bi bolje za sve

revolucionare i milione izginulih za neki ideal koji nisu znali da ostvare. UMETO DA SE UPOSTAVI RASPODELA NA OSNOVU PRODUKCIONIH ODNOSA I RAZVIJA GENERIČKO U ČOVEKU, STVORILA SE SILA IZNAD TOG ČOVEKA, - DŽINGISKANOMANIJA KAKO SMO JE NAZVALI, KOJA VLADA VEĆ VIŠE OD 10000 GODINA, I VLADAĆE, MOŽDA, NAJVIŠE JOŠ JEDAN MILENIJUM, ODNOSNO DO >APOKALIPSE< PRIRODE I ŽIVOTA NA ZEMLJI.

DOTLE ĆE SOCIJALIZAM DA BUDE RELIGIJA JEDNOG MANJEG BROJA LJUDI.

ŠTA SU HOĆU KULTOVI I NOVE VERE?

Dok su se u pojedine svetske vere pojavile mnogobrojne sekte, pojavile su se pored toga u zadnjih 100 godina, a posebno po 1960., veliki broj novih religija i kultova. Zašto pored toliko svetskih religija tj. vera da se pojave i stalno pojavljuju nove, a naročito kultovovi? Odgovor na ovo pitanje treba tražiti ŠTO SU MNOGI, POSEBNO MLADI LJUDI, POTPUNO RAZOČARANI DRUŠTVOM. Politika ne pruža odgovore. Nauka stvara više problema nego što ih rešava. Mehanistički prilaz čoveku i društvu doveo je do obezvređivanja čovekove ličnosti, kojoj je potreban pravi identitet.

Budućnost im izgleda besperspektivna zbog pretnje uništenje sveta ratom, zbog nemogućnosti da se zaposli i obezbedi opstanak, zbog iscrpljivanja bogatstva zemlje i uništavanja prirodnih uslova opstanka sveg živog na zemlji. Ljudi traže pomoć, a pre svega odgovor na pitanja koja ih tište. Veliki broj tih kultova i vera pokušavaju da daju prave odgovore. Analizirati sve te odgovore daleko bi nas odvelo s obzirom da njihovu brojnost, zato ćemo se ovde zadržati kao najinteresatniji kult, ili možda veru, ili...(?), Maharišijevu transcedentalnu meditaciju.

Maharišijeva transcendentalna meditacija (TM)

Mahariši Maheš Jogi je razvio jednostavni oblik meditacije jogia koju lako može svako da obavi a posebno je dao transcedentalni program (sidhi) za stvaranje neba na zemlji, odnosno za rekonstrukciju citavog sveta.

On tvrdi da njegov sistem, nazvan TM, nije religija ni filozofija, nego >prirodna, laka, naučno potvrđena tehnika<. Tu nema nikakve dogme u koju treba verovati niti čovek treba promeniti svoje religijsko uverenje. Njegov program je po njemu put stvaralačke inteligencije da bi se izdiglo svako područje života do savršenstva. O tome je napisao knjigu od 1500 strana, čiji kratki sadržaj ćemo dati u nastavku izlaganja. Ima preko tri miliona ljudi širom sveta koji se bave njegovom TM, čak i neki hrišćanski sveštenici. Čak je i vojska SAD pokazala zanimanje za njegovu TM.

Naslov pomenute knjige je:

MAHARIŠIJEV MAJSTORSKI PLAN ZA STVARANJE NEBA NA**ZEMLJI****- Rekonstrukcija čitavog sveta -**

U toj svojoj knjizi za unutrašnju rekonstrukciju sveta potrebno je uzdizanje unutrašnjeg života čoveka:

- Razvoj viših stanja svesti
- Cvetanje uzvišenih kvaliteta i blaženstva
- Sticanje podrške prirode iznutra - sreća, mir i

ispunjavajući napredak kroz Maharišijevu trancedentalnu meditaciju i TM-sidhi program, koji razvija svih sedam stanja svesti u pojedincu i razvija savršenog čoveka koji je sposoban uposliti prirodni zakon da radi za njega i postigne sve što želi.

Sedam stanja svesti su:

- Budno
- Sanjanje
- Duboki san
- Trancedentalna svest
- Kosmička svest
- Božanska svest
- Svest jedinstva - buđenje čiste prirode svesti u svojoj vlastitoj samoodnosnoj realnosti - jedinstvenoj realnosti raznolikog univerzuma - koje omogućuje da individualni život bude živahno polje prirodnog zakona, spontano podupirajući individualni život.

Za spoljnu rekonstrukciju sveta u knjizi predviđa program za udizanje iznad spoljnog života:

- Izgradnja idealnih sela, gradova i velegrda, zasnovano na Mahariši Stapatja Ved - nauci o građevinarstvu u skladu sa prirodnim zakonom - da bi se stvorila lepa i zdrava okolina, bez zagađenosti, buke i stresa, kako bi se svako osećao: >Živim na nebu<;

- Stvaranje Globalne zelene revolucije - obrada sve neobrađene zemlje u svetu korišćenjem naučnih principa Maharšijeve vedske poljoprivrede da bi se proizvela zdrava hrana koja bi prirodno rasla, kako bi se ostvarila samozadovoljnost u pogledu hrane u svakoj zemlji;

- Ostvarenje globalnog uklanjanja siromaštva i postizanje ekonomske samodostojnosti u svakom narodu kroz Maharišijeve programe za razvoj poljoprivrede, šumarstva, rudarstva i industrije u svakoj zemlji;

- Ostvarivanje globalnog seoskog razvoja i obnove gradova;

- osiguranje boljih životnih uslova za integriran život bogatih i siromašnih u celom svetu;

- Ostvarenje ekonomske ravnoteže u svetskoj porodici kroz Maharišijevu globalnu trgovinu;

- Ostvaranje idealnog obrazovanja kroz Maharišijevu versku nauku, koja nudi plod sveg znanja svakome - život bez grešaka i patnje;

- Ostvarenje savršenog zdravlja za svakog i svaki narod kroz Mahariši - Ajyr Ved orijentaciju na preventivu;

- Ostvarenje međusobne povezanosti, harmonije i ravnoteže u prirodi za svakog i svaki narod kroz Mahariši Ghandarva Ved;

- Ostvarenje nepobedive odbrane za svaki narod kroz Mahariši Dhanur Ved, koja će sprečiti rađanje neprijatelja;

- Ostvarenje savršene vlade u svakoj zemlji po metodu vlade prirode, koja tiho upravlja uz pomoć prirodnog zakona iz jedinstvenog polja svih zakona prirode - zajedničke osnove celokupne kreacije, nevidljivog pokretača života, večnog i uvek budnog unutar sebe samog i dostupnog svakome na nivou vlastite samoodnosne svesti - trancedentalne svesti;

- Ostvarenje rasta vrhunske obogaćajuće sile u svetu koja će neograničeno podupirati silu evolucije u prirodi, eliminirajući sve destruktivne tendencije i negativne trendove u svetu. Kao rezultat svaki narod će posedovati ljubav za svaki

drugi narod i svi narodi zajedno će obogaćivati svaki narod - svaki pojedinac i svaki narod uživati će u nebu na zemlji.

Mahariši nije stao na samo objavljivanje već je preduzeo i nekakve korake. Tako je 1989. uputio svim vladama sveta PISMO SA PONUDOM ZA SAVEZ S VLADOM PRIRODE DA BI SE KREIRALO NEBO NA ZEMLJI, PRIMENOM JEDINSTVENOG POLJA PRIRODNOG ZAKONA DA BI SE UZDIGLO DO SAVRŠENSTVA SVAKO PODRUČJE ŽIVOTA.

U propratnom pismu kaže:

>Ovde je predivna i jedinstvena prilika bez presedana za svakog šefa države. Pozivam lidere sveta da prouče ovu ponudu za savez s prirodnim zakonom u svetlu najnovijih otkrića fizike - otkriće jedinstvenog polja prirodnog zakona. Vrlo je lako da svako ko ima i minimum inteligencije razume da, ako bi jedinstveno polje svih zakona prirode moglo biti dostupno čoveku, ništa nemoguće ne bi bilo za njega. Kroz moju versku nauku i tehnologiju - nauku i tehnologiju jedinstvenog polja - svaki vladin lider može imati pristup jedinstvenom polju i uzdići upravljanje svoje vlade do savršenog saveza sa upravljanjem vlade prirode.<

Dalje Maharišivi nastavlja:

>Rast slobode

Svet se nalazi usled dramatične transformacije od neprijateljstva prema prijateljstvu. Nada i sloboda sviću u mnogim zemljama; radost buja svuda. Ovaj prelaz od straha i patnje do sreće i mira rezultirao je, usled rasta međusobne povezanosti u svetskoj svesti - Maharišijevog efekta - koji su stvorili milioni ljudi koji vežbaju programe Maharišijeve

verske, nauke i tehnologije - transcedentalnu meditaciju i TM-sidhi program.

Svet je moja porodica

Glavna briga vladinih vođa je oduvek bila da sačuvaju svoju granicu. Sada ovaj nacionalni patriotizam prerasta u globalni patriotizam. Ljudi svuda počinju osećati: >Svet je moja porodica<.

Jedinstveno polje prirodnog zakona

U osnovi ove rastuće pozitivnosti leži oživljenje jedinstvenog polja prirodnog zakona u svetskoj svesti. Kroz teoriju kvantnog polja, savremena nauka je počela razumovati da su svi zakoni prirode, odgovorni za upravljanje, svom aktivnošću u kreaciji izviru iz jednog osnovnog jedinstvenog polja. Iz jedinstvenog polja priroda upravlja univerzumom savršenim redom i uvek u evoluciskom smeru. Danas svaka vlada može imati lak pristup jedinstvenom polju. Osnivanjem grupe stručnjaka u Maharišijevoj verskoj nauci i tehnologiji za stvaranje međusobne povezanosti, kao nerazdvojnog dela svoga upravljanja, svaka vlada može napraviti savez sa vladom prirode.

Upravljanje čitavom nacionalnom svešću

Osnovni problem s kojim se vlade suočavaju je: kako uspešno sjediniti bezbrojne trendove i tendencije u društvu.

Tako stvaranjem međusobne povezanosti u kolektivnoj svesti naroda vlada može se nadati da će zadovoljiti sav svoj narod. Budući da je kolektivna svest naroda pokretač vlade, od vitalnog je značaja za uspeh upravljanja društvom da svaka vlada stvori sjedinjenu nacionalnu svest.

Grupna vežba Maharišijeve transcedentalne meditacije u TM-sidhi program oživljava jedinstveno polje i automatski povećava međusobnu povezanost u kolektivnoj svesti. Potpuno sjedinjena nacionalna svest uživa u savezu s jedinstvenim poljem. Ovo donosi punu podršku obogaćujućoj, evoluciskoj sili prirodnog zakona da bi se ispunile želje svakog pojedinca.

Život u skladu sa prirodnim zakonom

Svi negativni trendovi koji se pojavljuju u društvu nastaju usled kršenja zakona prirode.

Kada ljudi krše prirodne zakone, oni stvaraju stres, bolest i patnju za sebe i druge. Neprekidno gomilanje stresa u u kolektivnoj svesti izbija u vidu kriminala, sukoba, terorizma i prirodnih katastrofa. Kroz Maharišijevu nauku i tehnologiju jedinstvenog polja, vlade sada mogu osposobiti svoje građane da spontano misle i deluju sa nivoa jedinstvenog polja i na taj način izbegnu negativnost i za pojedinca i za društvo.

Naučno proverene dobrobiti

Efikasnost Maharišivijevog pristupa zasnovanog na jedinstvenom polju dokumentirana je s više od 430

naučno-istraživačkih studija, koje je obavilo više od 160 istraživačkih institucija u 27 zemalja.

Ova istraživanja su pokazala da je i kvadratni koren od jednog postotka populacije ako praktikira Maharišijevu transcedentalnu meditaciju i TM-sidhi program na jednom mestu dovoljan da dramatično smanji negativne trendove kao što su sukobi, kriminal i bolest i ojačaju pozitivne, evoluciske trendove u čitavom društvu.

Naučna istraživanja su, nadalje, pokazala da Mahariši Ajyr-Ved - nauka o savršenom zdravlju nudi mogućnost stvaranja društva bez bolesti u svakoj zemlji.

Program Mahariši Ajyr-Ved i transcedentalne meditacije već se uvode u mnogim zemljama, uključujući SSSR, Mađarsku i Poljsku.

Stvaranje neba na zemlji

S ovim naučno proverenim znanjem nije više potrebno da ijedan pojedinac ili narod nastave živeti s problemima i patnjom. Svaka vlada može uzdići svako područje nacionalnog života do savršenstva kroz Maharišivijev majstorski plan za stvaranje neba na zemlji, koji koristi Maharišijevu versku nauku u tehnologiju da bi se promenilo jedinstveno polje prirodnog zakona za glorifikaciju svih aspekata - unutrašnjih i vanjskih.

Prirodni zakon i nacionalni zakon

Narodimima se uvek upravljalo na osnovu zakona koje je sačinio čovek. Sada je dostupna tehnologija koja omogućava korišćenje vešte ruke prirode da bi se upravljalo društvom. Svaka vlada će biti savršena kada se društvom upravlja uz pomoć nacionalnog zakona i prirodnog zakona istovremeno.

Tehnologija za savršenu vladu - upravljanje zasnovano na jedinstvenom polju - sastoji se u osnivanju grupe za stvaranje međusobne zavisnosti u zemlji koja namerava oživeti jedinstveno polje u nacionalnoj svesti i tako omogućiti vladi da upravlja istim tihim savršenstvom s kojom vlada prirode upravlja svemirom. Kroz Maharišijeve programe za stvaranja neba na zemlji vlade sada mogu stvoriti mir, prosperitet i ispunjujući progres u životu svojih naroda i vrhunsku kvalitetu života - nebo na zemlji - za čitavu svetsku porodicu.<

Kada su ovi redovi pisani autoru nisu poznati rezultati i odzivi na ovo pismo i predlog Maharišivija. Neovisno od toga, za razliku od drugih koji su pokušavali da skrenu ljudsko društva sa toka destrukcije, ovo je jedinstveni pokušaj da se da istovremeno i rešenje tog problema, rešenje koje, po svemu sudeći, ima i naučnu osnovu. Maharišivi (to mu nije ime već znači Veliki mudrac) je diplomirani fizičar koji je posle nekoliko godina rada u struci, otišao u Himalaje gde je proveo oko 15 godina izučavajući transcedentalnu meditaciju. Autoru nije poznat povod za to, verovatno je uzrok u saznanju da je ovaj svet destruktivan i sve dublje ponire u destruktivizam, kao i da je uvideo da postoji rešenje kako da se skrene sa takvog puta. Inače teško je drugačije objasniti njegov pokušaj primene

svog rešenja!

Prvo je pokušao da tu svoju zamisao sprovede u Indiji, u Madrasu, ali nije naišao na prijem. Potom je otišao u London nakon što je najavio devetogodišnji plan kojim bi proširio svoju poruku putem Međunarodnog društva za meditaciju. U početku taj svoji pokret je imenovao kao Pokret duhovne obnove, da bi mu kasnije promenio ime u Nauka stvaralačke inteligencije.

Neko vreme je nailazio na slab odziv sve do posete Bitlisija. Tada je odjednom taj pokret postao poznat i punio informacione medije svojim imenom. Međutim, ubrzo je to nestalo je bio samo pomodni krik i Maharišivi se vratio natrag u Indiju sa izjavom da je promašio, da je njegova misija završena i da se nikada više neće vratiti na Zapad.

Kao što vidimo, u međuvremenu se predomislio i odlučio da se vrati i za to stvorio novi program i plan koji pokušava da sprovede. Pored ranije rečenog o tom planu interesatno je da je planirao da formira širom sveta preko 350 TM univerziteta za obuku učitelja. To nam govori da je duboko ubeđen u svoje rešenje.

Po svom sadržaju Maharišijeva nauka ne bi se mogla nazvati verom jer za pristup njegovom pokretu nije potrebno da se čovek odrekne svoje vere. Pre bi se mogla razvrstati u nemarksističku nauku o socijalizmu sa sveobuhvatnim materijalističkim pristupom, koji priznaje da postoji i materijalan svet koji naša čula normalno ne mogu da ga odrede jer nisu za to osposobljena - materijalni svet informacija. Ako je prihvati prepostavka data u ranijem izlaganju, da postoji u živoj materiji viša inteligencija od naše, i da ona funkcioniše kao

svaki sistem, pa i da razmenjuje informacije, koje su zasada nama nedostupne, onda bi se moglo prihvatiti u Maharišijeva nauka kao materijalistička.

Obzirom da nismo analizirali sve nove vere i kultove, pokušaćemo ovde da damo njihove osnovne karakteristike iz kojih bi se donekle videlo šta se htelo sa njima od strane autora.

U pogledu BOGA svi kultovi i vere veruju u njega. Neki mu daju drugo ime kao >Krajna stvarnost< ili >Sveopšta istina< ili neki sličan pojam. Drugim rečima, tvrde da postoji nešto iznad ljudi i prirode. Dakle nove vere i kultovi pokušavaju da na svoj način manifestuju to postojanje boga tvrdeći ili ne da je njihovo tumačenje jedino pravilno. Pokoravanje ili nepokoravanje tom njihovom bogu donosi ljudima spasenje ili kaznu na nekom drugom svetu ili sl. Prema tome i ovde bog služi kao pretnja ljudskom destruktivnom odnosu, odnosno kao nagrada za generičko ponašanje.

U pogledu ČOVEČANSTVA se verovanja o prirodi ljudskog roda uveliko razlikuju i često pružaju ključ za razumevanja ostalog što uči neka religija. Radi postizavanja cilja stvorene religije većina proklamuje da je čovečanstvo stvoreno od nečeg što je iznad čoveka i prirode, od nekog koji je svemoguć - od boga. Neke uče da je stvorenje i stvaralac jedno te isto. Neke smatraju da se stvaralac više ne brine za ono što je stvorio. Neke pak da je čovek stvoren prema liku svog stvaraoca - boga, kao hrišćanstvo i vere koje iz njega proizlaze.

U pogledu DOBRA I ZLA neke vere smatraju da ne postoji zlo. Druge uče da su ljudi u srži dobri - pa ako se čoveku pruže pogodne okolnosti svako će postati dobar. Tako imamo uglavnom dva pristupa tom problemu dobra i zla. Po jednom se ljudi mogu

odvojiti od zla i okrenuti dobrom. Po drugom da se zlo može preobraziti. Budući da je glavni cilj skoro svake vere spasenje čoveka od zla, tj. njegovom skretanju ka generičkom pravcu razvoja, to se daje šta treba uraditi za spas. To su najčešće dobra dela, prosvetljenje - prihvatanja učenje vere i pokajanje. Uglavnom sve vere i kultovi prihvaćaju da je čovek grešan i da ga treba na neki način spasiti po čemu se i razlikuju. To spasenje najčešće je od demona i njegovog pakla. Interesatno je da se demonu daje prećutno ista moć kao i Bogu. Tim plašenjem se pokušalo da se utiče na sve ljude koji se nalaze na bilo kom položaju u pogledu vlasti i društvenog položaja, da prihvate čovečju etiku i moral, koji su kod svih vera i kultova skoro isti.

U pogledu OBJAVE odgovori na >konačna pitanja< ne mogu se lako pronaći. Neki kultovi i vere zavise od učenja njihovih vođa, drugi pa od ličnog iskustva, a većina i od jednog i od drugog. Proročanstva i razna apokaliptička učenja služe im urazumevanju uglavnom moćnika - kršitelja čovečje etike i morala. Većina novih vera i kultova imaju svete spise. Mnogi kultovi i vere zapadnjačkog porekla su >prekrojili< neke delove Biblije ili joj nešto dodali kako bi time potkrepili svoje učenje. U istu svrhu im služe i razne mistične pojave. To je sve najčešće dogmatizirano, odnosno kanonizirano. U istu svrhu im služe i razna čudesna. Neki vođe služe se čak i trikovima. Lični razvitak je posebno naglašen kod mnogih vera i kultova, kao i da prosvetljenje dolazi iznutra. Neka pak da lični razvitak i prosvetljenje dolazi od Boga i zato je potreban osnovni život mio Bogu. Neke vere i kultovi se služe meditacijom i uglavnom su istočnjački.

U pogledu NAČINA ŽIVOTA se isto tako razlikuju. Neke žele sve da propišu, neka pak samo sudelovanje u verskim obredima, molitvama i sl. Neke žele život u komuni svih vernika. Kod većine su bitne vođe za ponašanje vernika, pak kod nekih sve zavisi od vođa: odeća, imovina, radno vreme, brak i sl.

U pogledu BUDUĆNOSTI sve vere i kultove uče nešto u pogledu života posle smrti. Neka dobrim nude vaskrsenje i novi život, a zlim večnu muku i pakao. Neke da će pobediti dobro nad zlim i slično.

ŠTA HOĆU MISTERIJE?

Misterije su pojave koje zasada nemaju teoretskog obrazloženja i služe nekim ljudima, često i učiteljima vera, za postizavanje svog cilja. Taj cilj može da bude najobičnija prevara i zarađivanje novca, može da služe u korisne svrhe za čoveka: izlečenje, spasenje od zla, tj. od destrukcije, može da bude najobičnija zabava i sl. Isto tako te nebrojane misterije pokazuju u šta sve može danas da čovek veruje i pored današnjeg stanja nauke.

Živimo u istorisko doba kada nam se čini da nauka pokazuje naše neznanje o stvarnosti. Kvantna fizika, DNK, genetski kodovi i njihova promena, kvazari, informacioni sistemi, nano tehnologija - sva ta revolucionarna otkrića predstavljaju ne samo dodatak onome što čovek zna nego se menja pojam KAKO ČOVEK ZNA. I posebno - kako sve to što još i ne zna utiče na ponašanje čoveka i prirode? Pitanja: postoji li nadprirodno; postoje li paranormalne sile i delovanja o kojima nauka nije uspela gotovo ništa da sazna? Sva ta pitanja imaju jedan odgovor: POSTOJI NEŠTO ŠTO JE MATERIJALNO A NEDOSTUPNO JOŠ NAŠIM ČULIMA I SAZNANJIMA, pa možemo govoriti ne o nadprirodnim pojavama, već o neuobičajenim pojava. **Za naša izlaganja je važno to što se ljudski um oslobodio zabranjenih stavova i zamisli, pa polako sve više istražuje područja i dimenzije stvarnosti koje su donedavno bile nedostupne. Sve to stvara mogućnost da bolje razumemo čovečje, naše ponašanje i da vidimo neko rešenje kako da skrenemo sa destruktivnog puta, tj. kako da se spasi priroda i mi sa njom.**